

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ກົມປູກຝັງ

ຍຸດທະສາດ ພັດທະນາການປູກຝັງ
ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030

ວິໄສທັດຍຸດທະສາດ

ປູກຝັງທັນສະໄໝ ສະອາດ ປອດໄພ ໃສ່ໃຈຄຸນນະພາບ ໝັ້ນຄົງ ຍືນຍົງ ເປັນສິນຄ້າ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ກຸມພາ 2015

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້

0361
ເລກທີ...../ກປ
ນະຄອນຫຼວງວຽງ, ວັນທີ 02 MAR 2015

ຂໍ້ຕົກລົງ

ວ່າດ້ວຍການຮັບຮອງ ແລະປະກາດໃຊ້

ຍຸດທະສາດພັດທະນາການປູກຝັງ ຮອດປີ 2025 ແລະວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030

- ອີງຕາມມາດຕາ 70 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກະສິກຳ ເລກທີ 01/98 ສພຊ, ລົງວັນທີ 10 ຕຸລາ 1998;
- ອີງຕາມ 3, ຂໍ້ 3.2 ຂອງດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 262/ນຍ, ລົງວັນທີ 28 ມິຖຸນາ 2012 ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະການເຄື່ອນໄຫວຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້;
- ອີງຕາມໜັງສືສະເໜີຂອງກົມປູກຝັງ ເລກທີ 0255/ກປຝ, ລົງວັນທີ 11 ກຸມພາ 2015.

ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ ອອກຂໍ້ຕົກລົງ:

- ມາດຕາ 1 ຮັບຮອງ ແລະປະກາດໃຊ້ “ ຍຸດທະສາດພັດທະນາການປູກຝັງ ຮອດປີ 2025 ແລະວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030 ” ຢ່າງເປັນທາງການ.
- ມາດຕາ 2 ມອບໃຫ້ ກົມປູກຝັງ ເປັນເຈົ້າການປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ທັງສູນກາງ ແລະທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດພັດທະນາການປູກຝັງ ຮອດປີ 2025 ໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ.
- ມາດຕາ 3 ບັນດາກົມ, ສະຖາບັນອ້ອມຂ້າງກະຊວງ, ພະແນກກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ປະຈຳເມືອງ ແລະພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຈົ່ງຮັບຮູ້, ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື ແລະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນເປັນຢ່າງດີ.
- ມາດຕາ 4 ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້

ວິໄລວັນ ພິນເຂ

ຄຳນຳ

ຍຸດທະສາດພັດທະນາການປຸກຝັງ ຮອດປີ 2025 ແມ່ນເອກະສານທີ່ມີການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈບັນຫາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ສຶກສາສະພາບການຜະລິດຂອງຊາວກະສິກອນ, ສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງວຽກງານປຸກຝັງ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ເພື່ອກຳນົດແນວທາງ, ຫຼັກການ, ວິທີການລວມ ແລະ ມາດຕະການ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ຫັນການຜະລິດເປັນອຸດສະຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝ ຜະລິດພືດໄປຕາມທິດກະສິກຳສະອາດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ຍັງກຳນົດແຈ້ງວິໄສທັດ, ຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ໃນການພັດທະນາຂະແໜງການປຸກຝັງ ແຕ່ປີ 2025. ວິໄສທັດຂອງແໜງການປຸກຝັງ ແມ່ນ: **ປຸກຝັງທັນສະໄໝ ສະອາດ ປອດໄພ ໃສ່ໃຈຄຸນນະພາບ ໝັ້ນຄົງ ຍືນຍົງ ເປັນສິນຄ້າ** ເຊິ່ງເນັ້ນໜັກໃຫ້ການຜະລິດພືດສະບຽງ ແລະ ພືດສິນຄ້າ ໃຫ້ຜະລິດຕະພັນພືດ ມີຄວາມປອດໄພ ຕໍ່ຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານວິຊາການ ສົມທົບກັບການເອົາໃຈໃສ່ ພັດທະນາວຽກງານປ້ອງກັນພືດ, ກັກກັນພືດ ແລະ ການສ້າງມາດຕະຖານການຜະລິດ, ສ້າງຂໍ້ກຳນົດ ກົດລະບຽບ ແລະ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການປຸກຝັງ ໃຫ້ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. ກຳນົດຈຸດສຸມການຜະລິດພືດສະບຽງ, ພືດສິນຄ້າຕາມທ່າແຮງທາງທຳມະຊາດ, ເອກະລັກ ວັດທະນະທຳ ແລະ ພູມປັນຍາທາງທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍການຄຸ້ມຄອງລະບົບການຜະລິດ, ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ຈັດສັນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳແບບຍືນຍົງ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

ເພື່ອໃຫ້ບັນດາເປົ້າໝາຍ, ວິໄສທັດ ແລະ ທິດທາງຍຸດສະສາດຂະແໜງການ ບັນລຸເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ນັ້ນ, ຍຸດທະສາດພັດທະນາການປຸກຝັງ ໄດ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການເພີ່ມຜົນຜະລິດ ໂດຍການເຮັດກະເສດສຸມ ຍົກສະມັດຕະພາບນຳໃຊ້ແນວພັນປັບປຸງ, ປັດໄຈການຜະລິດ ແລະ ກົນຈັກການ ກະເສດ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການປັບປຸງບຳລຸງດິນ ນຳໃຊ້ເຕັກນິກເຕັກໂນໂລຢີ ເຂົ້າໃສ່ການປຸກຝັງ, ນຳໃຊ້ຫຼັກວິຊາການ ໃນການປ້ອງກັນພືດ-ກັກກັນພືດ ຕະຫຼອດຮອດວິທະຍາການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ, ມາດຕະຖານການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ມາດຕະຖານກະສິກຳທີ່ດິນ ໂດຍຄຳນຶງເຖິງສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ.

ຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ໄດ້ກຳນົດອອກເປັນ ຫຼັກການ ແລະ ວິທີການລວມຂອງການພັດທະນາຂະແໜງການສ່ວນເນື້ອໃນແຜນງານ ແລະ ໂຄງການລະອຽດໃນການສະໜັບສະໜູນຍຸດທະສາດ ຈຳນວນ 8 ແຜນດຳເນີນງານ ແລະ 58 ໂຄງການນັ້ນ ຈະໄດ້ມີການສ້າງເປັນປຶ້ມຕ່າງຫາກ. ຜ່ານການສ້າງ ແລະ ຮຽບຮຽງຕົວຈິງ ໃນການຂຽນຍຸດທະສາດ ພັດທະນາການປຸກຝັງ ຍັງພົບຂໍ້ສະດວກ, ຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍປະການ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ມູນທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ຫຼື ຂໍ້ມູນສະພາບຕົວຈິງ ຂອງປະເທດຍັງມີຈຳກັດ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ ຫຼື ຕີພິມເປັນເອກະສານທາງການກໍຫຼາຍ, ຕໍ່ສະພາບດັ່ງກ່າວ ຄະນະຮັບຜິດຊອບຂອງກົມປຸກຝັງ ກໍພະຍາຍາມສຶກສາຫາຂໍ້ມູນທີ່ເປັນຈິງ ແລະ ແນວທາງໃນການແກ້ໄຂບັນຫາໃຫ້ໄດ້ດີທີ່ສຸດ, ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ແນ່ນອນແລ້ວວ່າພວກເຮົາບໍ່ສາມາດຫຼີກເວັ້ນ,

ຂໍຂາດຕົກບົກຜ່ອງໄດ້ ກໍ່ຂໍຖືໂອກາດນີ້ ຂໍອະໄພຢ່າງສູງມາຍັງບັນດາທ່ານ ແລະ ຂໍຮັບເອົາຄໍາຕໍານິຕິຊົມ ເພື່ອເປັນການປັບປຸງໃຫ້ດີຍິ່ງຂຶ້ນ.

ໃນໂອກາດນີ້, ກົມປຸກຝັງ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງ ມາຍັງ ທ່ານ ລັດຖະມົນຕີວ່າການ, ຊ່ວຍວ່າການ ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ຫ້ອງການ, ກົມ, ສະຖາບັນ ອ້ອມຂ້າງ ພ້ອມດ້ວຍຂະແໜງປຸກຝັງ, ພະແນກ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕະຫຼອດຮອດປະຊາຊົນ ຊາວກະສິກອນ, ຜູ້ຜະລິດ, ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດກະສິກໍາຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສ້າງຍຸດທະສາດເຫຼັ້ມນີ້ ຈົນສໍາເລັດຜົນ.

ຫົວໜ້າກົມປຸກຝັງ

ດຣ. ມິນທາທິບ ຈັນເພັງໄຊ

ສາລະບານ

ລ/ດ	ເນື້ອໃນ	ໜ້າ
ພາກສະເໜີ		1
ພາກທີ I	ຕົລາຄາການພັດທະນາວຽກງານປຸກຝັງໃນໄລຍະຜ່ານມາ	2
1.1	ນະໂຍບາຍ ແລະ ທິດນຳ ໃນການພັດທະນາວຽກງານປຸກຝັງໃນໄລຍະຜ່ານມາ	2
1.2	ໜາກຜົນຕົວຈິງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານປຸກຝັງໃນໄລຍະ 10 ປີ ຜ່ານມາ	3
1.2.1	ການຜະລິດສະບຽງອາຫານ	3
1.2.2	ການຜະລິດສິນຄ້າດ້ານການປຸກຝັງ	3
1.2.3	ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກຕ່າງໆ	4
1.2.4	ການຮ່ວມມື ແລະ ລົງທຶນໃນຂະແໜງກະສິກຳ	4
1.2.5	ການພັດທະນາຂະແໜງການ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃນຂະແໜງປຸກຝັງ	4
1.3	ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີຜົນສຳເລັດ	4
1.4	ບັນດາຂໍ້ຈຳກັດ, ຂໍ້ຄົງຄ້າງ ແລະ ສາເຫດ	5
1.5	ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້	6
1.6	ຄາດຄະເນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ	7
ພາກທີ II	ວິໄສທັດ ແລະ ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ	9
2.1	ວິໄສທັດຍຸດທະສາດ	9
2.2	ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ	9
2.2.1	ເປົ້າໝາຍລວມ	9
2.2.2	ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄາດໝາຍສຸ່ມຊຸມ ຮອດປີ 2020	10
2.2.3	ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄາດໝາຍສຸ່ມຊຸມຮອດປີ 2025	11
ພາກທີ III	ເນື້ອໃນຍຸດທະສາດ	12
3.1	ແຜນດຳເນີນງານ ພັດທະນາການປຸກຝັງ ຮອດປີ 2025	12
3.1.1	ແຜນດຳເນີນງານພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳຕິດພັນກັບການຈັດສັນເຂດການຜະລິດຕາມເຂດແຄວ້ນ	12
3.1.2	ແຜນດຳເນີນງານ ພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ	13
3.1.3	ແຜນດຳເນີນງານ ພັດທະນາກະສິກຳສະອາດ	13
3.1.4	ແຜນດຳເນີນງານ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຊຸກຍູ້ການຜະລິດ	13
3.1.5	ແຜນດຳເນີນງານ ການພັດທະນາວຽກງານປ້ອງກັນພືດ ແລະ ກັກກັນພືດ	14
3.1.6	ແຜນດຳເນີນງານ ຄົ້ນຄວ້າດ້ານການປຸກຝັງ	14
3.1.7	ແຜນດຳເນີນງານ ການຜະລິດພືດເປັນສິນຄ້າ	14
3.1.8	ແຜນດຳເນີນງານ ການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາບຸກຄະລາກອນດ້ານການປຸກຝັງ, ປ້ອງກັນ-ກັກກັນພືດ, ບຸກຄະລາກອນດ້ານການວິໄຈ	15
3.2	ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	15
3.2.1	ມາດຕະການ ເພີ່ມປະສິດທິພາບການຜະລິດ	15
3.2.2	ມາດຕະການ ກະເສດສຸມ	16
3.2.3	ມາດຕະການ ດຳນຢ້ອງກັນພືດ	17
3.2.4	ມາດຕະການ ຄຸ້ມຄອງດິນປຸກຝັງ	18

3.2.5	ມາດຕະການ ຄຸ້ມຄອງກະສິກຳສະອາດ	18
3.2.6	ມາດຕະການ ເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີໃນການປູກພືດ	19
3.2.7	ມາດຕະການ ຫຼັກການເກັບກ່ຽວ ແລະ ການຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງກະສິກຳ	19
3.2.8	ມາດຕະການ ແຮງງານການຜະລິດດ້ານກະສິກຳ	20
3.2.9	ມາດຕະການ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	20
3.2.10	ມາດຕະການ ດ້ານນິຕິກຳ	21
3.3	ນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນອັນຈຳເປັນ	22
3.3.1	ຍະໂຍບາຍ ໃນການເພີ່ມຜົນຜະລິດ, ຍົກສະມັດຕະພາບການຜະລິດ ແລະ ປັບປຸງບຳລຸງດິນ	22
3.3.2	ນະໂຍບາຍໃນການປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ	22
3.3.3	ນະໂຍບາຍກະສິກຳ	22
3.3.4	ນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນຊາວນາ ມີລາຍຮັບ 30% ຂຶ້ນໄປ	22
3.3.5	ນະໂຍບາຍຊຸກຍູ້ຜູ້ປະກອບການດຳເນີນທຸລະກິດດ້ານການປູກຝັງ	23
3.3.6	ນະໂຍບາຍດ້ານການເງິນ ແລະ ທະນາຄານ	23
ພາກທີ IV	ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	24

ພາກສະເໜີ

ຂະແໜງການປູກຝັງ ເປັນຂະແໜງການທີ່ມີບົດບາດສຳຄັນ ໃນວຽກງານກະສິກຳ ໂດຍສະເພາະ ການຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ການຜະລິດສະບຽງ, ເປັນວັດຖຸດິບປ້ອນໂຮງງານອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ ລວມທັງເປັນສິນຄ້າ ຮັບໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດ. ວຽກງານປູກຝັງເປັນປັດໄຈສຳຄັນພື້ນຖານ ໃຫ້ແກ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ເວົ້າລວມແລ້ວ 78% ຂອງພົນລະເມືອງລາວ ແມ່ນອາໄສການຜະລິດກະສິກຳເປັນອາຊີບຕົ້ນຕໍ, ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງລາຍຮັບແຫ່ງຊາດ ຈາກຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ 30.4%, ໃນນັ້ນ 25% ແມ່ນຂະແໜງການປູກຝັງ (ປີ 2011).

ການພັດທະນາວຽກງານປູກຝັງ ໄດ້ມີບາດກ້າວຂະຫຍາຍຕົວດີພໍສົມຄວນ ໂດຍໄດ້ຫັນປ່ຽນຮູບແບບການຜະລິດຈາກທຳມະຊາດ, ເຄິ່ງທຳມະຊາດ ໄປສູ່ທັນສະໄໝເທື່ອລະກ້າວ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງວັດຖຸເຕັກນິກດ້ານກະສິກຳ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາເປັນກ້າວໆ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ລະບົບຊົນລະປະທານຂະໜາດໃຫຍ່, ຂະໜາດກາງ, ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຊົນລະປະທານປວງຊົນ ເຮັດໃຫ້ການເຮັດນາ 2 ລະດູ ນັບມື້ຂະຫຍາຍກວ້າງອອກ, ການຜະລິດພືດສິນຄ້າ (ສາລີ, ອ້ອຍ, ມັນຕົ້ນ, ກາເຟ, ຢາງພາລາ, ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ) ກໍ່ນັບມື້ພື້ນເດັ່ນ ການນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດ ແລະ ວິຊາການຕ່າງໆໄດ້ຮັບການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາເຂົ້າສູ່ຂະບວນການຜະລິດຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ການພັດທະນາດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງຜົນຜະລິດ ຕະຫຼອດຮອດລະບົບການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານການຜະລິດ (ກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ກະສິກຳທີ່ດິນ, ລະບົບສຸຂາະນາໄມ ແລະ ສຸຂາະນາໄມພືດ) ກໍ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງເປັນລະບົບ.

ແຕ່ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ເມື່ອທຽບໃສ່ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ກໍ່ຄື ແຜນງານຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ແຜນງານຜະລິດສິນຄ້າຂອງລັດຖະບານ ເຫັນວ່າ: ຍັງບໍ່ທັນສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຕາມແຜນການເທົ່າທີ່ຄວນ, ການຜະລິດພືດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດ ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາສົມຄູ່ກັບທຳແຮງທີ່ມີ, ຮູບແບບການຜະລິດສ່ວນໃຫຍ່ ຍັງອາໄສທຳມະຊາດຢູ່, ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກດ້ານກົນຈັກທີ່ທັນສະໄໝເຂົ້າສູ່ການຜະລິດ ຕິດພັນກັບການນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ຍັງຈຳກັດ, ການຄົ້ນຄວ້າແນວພັນເຂົ້າ ຍັງເລັ່ງໃສ່ແຕ່ເຂົ້າໜຽວ, ສ່ວນເຂົ້າຈ້າວຄຸນນະພາບຍັງບໍ່ສູງ, ການຄົ້ນຄວ້າແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ພືດບຸລີມະສິດ ຂອງກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ເປັນແນວພັນລູກປະສົມປົດ ຍັງບໍ່ທັນເຮັດໄດ້ຢ່າງເປັນຮູບປະທຳ, ການປົກປ້ອງ ແລະ ພັດທະນາແນວພັນພືດ ຍັງບໍ່ທັນມີນິຕິກຳຮອງຮັບຢ່າງໜັກແໜ້ນ, ການສຳຫຼວດຈັດສັນ ແລະ ພັດທະນາດິນປູກຝັງ ກໍ່ເຮັດໄດ້ພຽງອັດຕາສ່ວນຫຼາຍກວ່າ 1 ສ່ວນແຜນເທົ່ານັ້ນ, ສ່ວນຈະນຳໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນລະອຽດ ໃນເຂດຈຸດສຸມ, ບັນດາໂຄງການຕ່າງໆຂອງແຕ່ລະເມືອງ ແລະ ບ້ານ ຍັງບໍ່ທັນມີແຜນທີ່ເພື່ອຮັບໃຊ້ວຽກດັ່ງກ່າວ, ການປ້ອງກັນ ແລະ ກັກກັນພືດ ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງຮອບດ້ານ, ວຽກງານວິທະຍາການກ່ອນ ແລະ ຫຼັງເກັບກ່ຽວ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການພັດທະນາເທົ່າທີ່ຄວນ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດພືດມີຄວາມເສຍຫາຍ ໃນຂະບວນການເກັບກ່ຽວ ແລະ ຫຼັງເກັບກ່ຽວ, ການພັດທະນາກະສິກຳສະອາດ ຫາກໍ່ມີໜ້າແໜ້ນເປັນສິນຄ້າແຕ່ຍັງບໍ່ທັນກວ້າງຂວາງ, ການຫັນວຽກງານກະສິກຳຕາມທິດທັນເປັນທັນສະໄໝ ໂດຍການນຳໃຊ້ກົນຈັກການຜະລິດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງການຜະລິດຕາມທິດສັງຄົມນິຍົມ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເທົ່າທີ່ຄວນ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ການພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ ໃຫ້ກາຍເປັນວິຊາການສະເພາະ ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິຕິກຳ ຍັງບໍ່ທັນກວ້າງຂວາງ, ການປະສານງານລະຫວ່າງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ຍັງບໍ່ທັນກົມກຽວເທົ່າທີ່ຄວນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນວຽກງານຄຸ້ມຄອງປັດໄຈການຜະລິດ (ນຳເຂົ້າ ແລະ ນຳໃຊ້ຜຸ່ນເຄມີ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ເມັດພັນ), ການຜັນຂະຫຍາຍແນວທາງນະໂຍບາຍ, ມະຕິ, ຄຳສັ່ງຂອງພັກ ອອກເປັນແຜນງານ ແລະ ໂຄງການລະອຽດ ຍັງບໍ່ທັນເລິກເຊິ່ງສູ່ພື້ນຖານການຜະລິດ, ການລົງທຶນຂອງລັດໃສ່ພາກວິຊາການ.

ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວ, ຈຶ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຂະແໜງການປຸກຝັງ ຕ້ອງມີຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ເພື່ອເປັນ ບ່ອນອີງໃນການກຳນົດແຜນງານ, ໂຄງການພັດທະນາວຽກງານປຸກຝັງ ທັງໃນໄລຍະສັ້ນ, ກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ ແນໃສ່ຜັນຂະຫຍາຍແນວທາງຂອງພັກ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍຂອງລັດ, ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ສະພາບການຫັນປ່ຽນຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.

ຍຸດທະສາດພັດທະນາການປຸກຝັງ ຮອດປີ 2025 ໄດ້ຜ່ານການປຶກສາຫາລື ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ເພື່ອພ້ອມກັນກຳນົດວິໄສທັດ, ຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ການພັດທະນາວຽກ ງານປຸກຝັງ ຮອດປີ 2025 ແນໃສ່ຜັນຂະຫຍາຍຍຸດທະສາດກະສິກຳ ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດ 2030 ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນງານຄຳປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ລວມທັງ ແຜນງານພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ການໂດຍການກຳນົດ 08 ແຜນດຳເນີນງານ, 10 ມາດຕະການ ແລະ 06 ນະໂຍບາຍ ສະໜັບສະໜູນທີ່ຈຳເປັນ ພາຍໃຕ້ວິໄສທັດ **ປຸກຝັງທັນສະໄໝ ສະອາດ ປອດໄພ ເນັ້ນໃສ່ຄຸນນະພາບ ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ຍືນຍົງ ເປັນສິນຄ້າ .**

ພາກທີ I. ຕົວລາຄາການພັດທະນາວຽກງານປຸກຝັງໃນໄລຍະຜ່ານ

1.1 ນະໂຍບາຍ ແລະ ທິດນຳໃນການພັດທະນາວຽກງານປຸກຝັງໃນໄລຍະຜ່ານມາ

ພາຍຫຼັງສະຖາປະນາ ເປັນປະເທດ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ໃນປີ 1975, ພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ໄດ້ຮ່ວມກັບປະຊາຊົນ ດຳເນີນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສ້າງສາປະເທດຊາດ. ເພື່ອປະຕິບັດ ສອງໜ້າທີ່ຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ, ລັດຖະບານ ໄດ້ປຸກລະດົມ ແລະ ຂົນຂວາຍປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ພື້ນຟູນາ ເຮືອ ແລະ ສັບຊ້າວນາໃໝ່, ດຳເນີນການກໍ່ສ້າງເໝືອງຝາຍ ແລະ ຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານ ເພື່ອຮັບໃຊ້ ການປຸກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ ໂດຍຕິດພັນກັບການຫັນປ່ຽນຮູບແບບການຜະລິດແບບຂະໜາດນ້ອຍ, ກະແຈກ ກະຈາຍ ມາເປັນການຜະລິດແບບລວມໝູ່ສັງຄົມນິຍົມ ດ້ວຍການຫັນຈາກການວານແຮງງານ ມາເປັນການ ແລກປ່ຽນແຮງງານ ແລະ ກາຍເປັນສະຫະກອນ, ໃນບ່ອນທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ກໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງນິຄົມກະເສດຂອງລັດຂຶ້ນ.

ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ I (1981-1985), ໜ້າທີ່ລະດັບໜຶ່ງຂອງ ຂະແໜງການປຸກຝັງ ແມ່ນຊຸກຍູ້ການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແນໃສ່ແກ້ໄຂຄວາມຕ້ອງການຂອງສັງຄົມໃຫ້ກຸ້ມ ຕົນເອງ, ມີວັດຖຸດິບປ້ອນໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ ແລະ ເປັນສິນຄ້າຂາອອກ ອັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ນາເພີ່ມຂຶ້ນ 15% (ສະເລ່ຍ ປີ 1976-1985), ເນື້ອທີ່ນາໄດ້ຮັບນ້ຳຊົນລະປະທານ ເພີ່ມຂຶ້ນ 2 ເທົ່າ, ຈຳນວນເຄື່ອງຈັກທີ່ ໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸກຝັງເພີ່ມຂຶ້ນ 5 ເທົ່າຕົວ.

ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ IV ຂອງພັກ (1986) ໄດ້ວາງທິດທາງການພັດທະນາປະເທດຕາມກົນໄກ ເສດຖະກິດຕະຫຼາດ ແລະ ນຳໃຊ້ຫຼາຍພາກສ່ວນເສດຖະກິດ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຄັ້ງທີ II ໄດ້ ກຳນົດເອົາການຜະລິດກະສິກຳ ເປັນບຸລິມະສິດອັນດັບໜຶ່ງ ເພື່ອແກ້ໄຂທັນຍາຫານ ແລະ ອາຫານໃຫ້ໄດ້ຢ່າງ ຫັກແຫ້ນ. ກອງປະຊຸມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທົ່ວປະເທດ ຄັ້ງທີ I (ມິຖຸນາ 1988) ໄດ້ກຳນົດເອົາກະສິກຳ ເປັນສະໜາມຮົບນຳເບີໜຶ່ງ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ຊົນລະປະທານ ແລະ ຮູບແບບການ ຜະລິດທີ່ມີການນຳໃຊ້ເຕັກນິກກະເສດສຸມ ເພີ່ມສະມັດຕະພາບ ແລະ ເພີ່ມທະວີການຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່, ຫັນຈາກກະສິກຳທຳມະຊາດ ເປັນການກະສິກຳທີ່ຜະລິດສິນຄ້າ ຕາມກົນໄກຕະຫຼາດ ທີ່ມີການນຳພາຂອງພັກ ແລະ ນະໂຍບາຍຂອງລັດ.

ແຕ່ປີ 1996 ເຖິງປະຈຸບັນ, ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານປຸກຝັງ ໄດ້ຫັນສູ່ລະບຽບກົດໝາຍເທື່ອລະກ້າວ ຊຶ່ງ ມີກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ກະສິກຳ (ຕຸລາ 1998) ເປັນບ່ອນອີງໃນການຄຸ້ມຄອງຂະແໜງການ, ແບບແຜນວິທີເຮັດ

ວຽກໄດ້ມີການປັບປຸງເຂົ້າສູ່ລະບົບມີຕົວເລກຄາດໝາຍສູ່ຊົນ ໂດຍການຜັນຂະຫຍາຍ 8 ແຜນງານບຸລິມະສິດຂອງລັດຖະບານ ມາເປັນ 6 ແຜນງານຂອງກະຊວງ, ໃນນັ້ນ ຂະແໜງປູກຝັງ ໄດ້ຮັບຜິດຊອບ 2 ແຜນງານໃຫຍ່ (ຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ຜະລິດເປັນສິນຄ້າ).

ຍ້ອນມີແນວທາງຂອງພັກ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍຂອງລັດ ທີ່ແທດເໝາະກັບສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມໃນແຕ່ລະໄລຍະ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງມະຫາພາກ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ມີຄວາມໝັກແໜ້ນ ແລະ ມີການມອບໝາຍຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວິຊາສະເພາະໃຫ້ຂະແໜງການທ້ອງຖິ່ນຢ່າງຂາດຕົວ ເຮັດໃຫ້ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພີ່ມຂຶ້ນ 3,5-4% ຕໍ່ປີຂຶ້ນໄປ, ກວມ 23% ຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ຊຶ່ງໄດ້ປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ໂຄງປະກອບເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ຂະຫຍາຍຕົວ 8% ຕໍ່ປີຂຶ້ນໄປ.

1.2 ໝາກຜົນຕົວຈິງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານປູກຝັງໃນໄລຍະ 10 ປີ ຜ່ານມາ.

1.2.1 ການຜະລິດສະບຽງອາຫານ

ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແນວທາງປ່ຽນແປງໃໝ່ເປັນຕົ້ນມາ ເຖິງວ່າພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍປະການກໍຕາມ ແຕ່ພວກເຮົາກໍສາມາດຜະລິດກຸ້ມຕົນເອງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານໂດຍພື້ນຖານ ໂດຍສະເພາະແມ່ນເຂົ້າ ນັບແຕ່ປີ 2000 ເປັນຕົ້ນມາ, ການຜະລິດສະບຽງອາຫານເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ສປປ ລາວ ໄດ້ມີສະບຽງອາຫານພຽງພໍ, ມີສ່ວນແຮໄວ້ ແລະ ມີການສົ່ງອອກ ຊຶ່ງຖືເປັນບາດລ້ຽວປະຫວັດສາດທີ່ສໍາຄັນຂອງຊາດ. ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ, ການຜະລິດສະບຽງໄດ້ປະກອບສ່ວນສໍາຄັນ ໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ, ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃນໂຄງປະກອບເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ 30,4% ຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ, ໃນນັ້ນ ຂະແໜງການປູກຝັງ ກວມເອົາ 25% ຂອງຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ (ສະເພາະຂະແໜງການປູກຝັງ ມີການຂະຫຍາຍຕົວ 7% ຕໍ່ປີ) ຊຶ່ງມີຕົວເລກລະອຽດດັ່ງນີ້:

1) ດ້ານການຜະລິດເຂົ້າ: ໃນ 5 ປີຜ່ານມາ ສະເລ່ຍ 2.9 ລ້ານໂຕນ/ປີ, ໃນນັ້ນ ຜົນຜະລິດເຂົ້ານາປີ 80%, ເຂົ້າເຂດເນີນສູງ 6% ແລະ ເຂົ້ານາແຊງ 14%, ຄິດໄລ່ຜົນຜະລິດເຂົ້າເປືອກຕໍ່ຄົນ 450-470 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ເຫັນວ່າ ສາມາດຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ສັງຄົມໄດ້ໂດຍພື້ນຖານ ແລະ ມີສ່ວນແຮໄວ້ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ;

2) ດ້ານການປູກພືດສະບຽງ: ມີການຂະຫຍາຍຕົວດິເມື່ອທຽບຜົນຜະລິດປີ 2005 ແລະ 2010 ເປັນຕົ້ນ ການຜະລິດສາລິຫວານໄດ້ 105,705 ໂຕນ (ເພີ່ມ 56.8%), ຜະລິດເຜືອກ-ມັນ 725,925 ໂຕນ (ເພີ່ມ 300%), ໄມ້ໃຫ້ໝາກໄດ້ 801,545 ໂຕນ (ເພີ່ມ 125%), ປະເພດຖົ່ວເຫຼືອງ 11,435 ໂຕນ (ເພີ່ມ 30%), ພືດຜັກ 947,670 ໂຕນ (ເພີ່ມ 27%) ແລະ ຜະລິດໝາກໆ 19,560 ໂຕນ (ເພີ່ມ 125%).

1.2.2 ການຜະລິດສິນຄ້າດ້ານການປູກຝັງ

ຍ້ອນທ່າແຮງດ້ານຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ມູນເຊື້ອດຸໝັ່ນຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ຕິດພັນກັບ ການນໍາໃຊ້ແນວພັນປັບປຸງຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເພື່ອຍົກຜະລິດຕະພາບ ແລະ ມາດຖານການຜະລິດ ເພື່ອຕອບສະໜອງໃຫ້ໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າ ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ແລະ ພື້ນເດັ່ນ ເປັນຕົ້ນ ການຜະລິດເຂົ້າ, ສາລີ, ກາ ເຟ, ຊາ, ອ້ອຍ, ຢາສູບ, ມັນຕົ້ນ, ພືດຜັກ ແລະ ອື່ນໆ. ເມື່ອສົມທຽບການຜະລິດສິນຄ້າກະສິກໍາ ລະຫວ່າງ ປີ 2006 ແລະ 2010 ເຫັນວ່າ: ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນກ້າວໆ ໂດຍສະເພາະ ການສົ່ງອອກເຂົ້າ (ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຕາມຊາຍແດນ) ສະເລ່ຍ 300,000-400,000 ໂຕນ/ປີ, ສ່ວນພືດສິນຄ້າອື່ນ ເປັນຕົ້ນ ສາລີອາຫານສັດ 1 ລ້ານໂຕນ (ເພີ່ມ 126%), ອ້ອຍ 818,675 ໂຕນ (ເພີ່ມ 275%), ກາເຟ 50,595 ໂຕນ (ເພີ່ມ 17%), ຊາ 2,600 ໂຕນ,

(ເພີ່ມ 326%), ຢາສູບ 83,795 ໂຕນ (ເພີ່ມ 238%), ມັນຕົ້ນ 500,090 ໂຕນ (ເພີ່ມ 186%), ປະເພດ ຖົ່ວຕ່າງໆ 74,550 ໂຕນ (ເພີ່ມ 69%), ພືດຜັກ 947,670 ໂຕນ (ເພີ່ມຂຶ້ນ 42%), ປະເພດໄມ້ກິນ ໝາກລວມ 801,545 ໂຕນ.

1.2.3 ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກຕ່າງໆ

ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ສໍາລັບວຽກງານປູກຝັງ ໃນໄລຍະຜ່ານມາໄດ້ສຸມໃສ່ພື້ນຟູ, ຂະຫຍາຍ ແລະ ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງຊົນລະປະທານ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງນໍ້າຊົນລະປະທານ ໃຫ້ແກ່ພື້ນທີ່ການ ຜະລິດ ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ວ່າມາຮອດ ປີ 2010 ສາມາດຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານ ໄດ້ເຖິງ 150,000 ເຮັກຕາ ບັນລຸ 136% ທຽບໃສ່ປີ 2005 ມີໂຄງການຊົນລະປະທານທັງໝົດ 9,036 ໂຄງການ, ໃນນີ້ ມີຝາຍນໍ້າລົ້ນ 891 ໂຄງການ, ຝາຍກວາຍຫີນ 69 ໂຄງການ, ອ່າງເກັບນໍ້າ 184 ໂຄງການ, ຄູກັນນໍ້າ ແລະ ປະຕູນໍ້າ 147 ໂຄງການ, ຈັກສູບນໍ້າ (ໄຟຟ້າ ແລະ ນໍ້າມັນ) 1,581 ໂຄງການ ແລະ ຝາຍປະຖົມປະຖານ 6,164 ໂຄງການ. ການຂະຫຍາຍດັ່ງກ່າວ ແມ່ນອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຜະລິດ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດລວມຕໍ່ປີເພີ່ມຂຶ້ນ ຈາກປີ 2005 ຜະລິດໄດ້ 2,566,222 ໂຕນ ແລະ ປີ 2013 ຜະລິດໄດ້ 3,414,560 ໂຕນ ເພີ່ມຂຶ້ນ 33 %. ອັນພື້ນເດັ່ນ ແມ່ນການຄົ້ນຄວ້າແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການປັບປຸງກໍາລັງການຜະລິດ ຕິດພັນ ກັບການລິເລີ່ມສ້າງຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດ ເຊັ່ນ: ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດເຂົ້າ, ກຸ່ມຜະລິດແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ກຸ່ມປູກພືດ ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ປູກພືດຜັກອື່ນໆ, ປີ 2010 ຜູ້ປຸກເຂົ້າທົ່ວປະເທດໄດ້ນໍາໃຊ້ແນວພັນປັບປຸງ 41% ແລະ ໃນ 10 ປີຜ່ານມາ ຊາວນາໃຊ້ລົດໄຖນາ 64% ຂອງຈໍານວນຊາວນາທົ່ວປະເທດ.

1.2.4 ການຮ່ວມມື ແລະ ລົງທຶນໃນຂະແໜງກະສິກໍາ

ລັດຖະບານ ໄດ້ມີນະໂຍບາຍໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນລົງທຶນໃສ່ຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ເປີດກວ້າງໃຫ້ມີ ຫຼາຍພາກສ່ວນເສດຖະກິດເຂົ້າຮ່ວມ. ໂດຍການນໍາໃຊ້ກົນໄກການມີສ່ວນຮ່ວມລະຫວ່າງ ພາກລັດ ແລະ ຜູ້ ປະກອບການ (PPP) ຕາມກົນໄກເສດຖະກິດການຕະຫຼາດ ໂດຍມີການຄຸ້ມຄອງຂອງລັດ. ແຫຼ່ງທຶນທີ່ກະທົບ ໃສ່ວຽກງານຂະແໜງການກະສິກໍາ ປະກອບດ້ວຍ 3 ແຫຼ່ງທຶນຫຼັກ ເຊັ່ນ: ໃນນີ້ ໄດ້ຈາກງົບປະມານຂອງລັດ ກວມເອົາ 385 ຕື້ກີບ, ທຶນຈາກການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ແລະ ກູ້ຍົມ ມີປະມານ 12,030 ຕື້ກີບ, ການລົງທຶນພາຍ ໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ (FDI) ປະມານ 4,900 ຕື້ກີບ.

1.2.5 ການພັດທະນາຂະແໜງການ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃນຂະແໜງປູກຝັງ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຂະແໜງການປູກຝັງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການສ້າງກົດໝາຍ ແລະ ບັນດານິຕິກໍາ ເພື່ອ ເປັນເຄື່ອງມືໃນການຄຸ້ມຄອງຂະແໜງການຕົນໄດ້ໂດຍພື້ນຖານ, ໃນນີ້ ເປັນກົດໝາຍ 2 ສະບັບ, ດໍາລັດ 2 ສະບັບ ແລະ ນິຕິກໍາ ໃຕ້ກົດໝາຍອີກຈໍານວນໜຶ່ງ. ຂະແໜງການປູກຝັງ ມີກົງຈັກການຈັດຕັ້ງຕັ້ງແຕ່ສູນກາງລົງ ຮອດທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍມີການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ ຕາມມະຕິສາມສ້າງ, ປະຈຸບັນ ມີພະນັກງານວິຊາການປູກຝັງ ໃນ ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ 1,299 ຄົນ (ຂັ້ນສູນກາງ 140 ຄົນ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຈໍານວນ 1,159 ຄົນ).

1.3 ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີຜົນສໍາເລັດ

- 1) ພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ໄດ້ມີແນວທາງນະໂຍບາຍທີ່ຖືກຕ້ອງ, ມີນິຕິກຳຮອງຮັບ ແລະ ໄດ້ກໍານົດຍຸດ ທະສາດການພັດທະນາທີ່ສອດຄ່ອງ ໂດຍສົ່ງເສີມ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນ ເສດຖະກິດ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າ.
- 2) ປະຊາຊົນ, ຜູ້ປະກອບການ, ຊາວກະສິກອນ ໄດ້ມີຄວາມຕື່ນຕົວ ແລະ ຫ້າວຫັນໃນການຜະລິດ ມີ ຄວາມພະຍາຍາມຢາກປັບປຸງກໍາລັງການຜະລິດ, ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມ, ຈັດຕັ້ງສະມາຄົມ ເພື່ອສ້າງຄວາມ

ເຂັ້ມແຂງ ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການຕະຫຼາດ ໄປພ້ອມໆກັບການນຳໃຊ້ເຕັກນິກວິທະຍາສາດ ເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳ ນັບມື້ຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນ, ຕາໜ່າງການສົ່ງເສີມ ກະສິກຳກໍ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງເປັນກ້າວໆ.

- 3) ພື້ນຖານໂຄງລ່າງເປັນຕົ້ນແມ່ນ ລະບົບຊົນລະປະທານ, ສູນຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ, ສູນຜະລິດແນວພັນ, ຫ້ອງວິໄຈພະຍາດພືດ, ສະຖານີບໍລິການດ້ານເຕັກນິກຕ່າງໆ ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ໄດ້ຮັບການ ພັດທະນາ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວເປັນກ້າວໆ.
- 4) ໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງ ໃນຂະແໜງການປຸກຝັງ, ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ເປັນແຕ່ ລະໄລຍະເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງ ຖິ້ມແຖວພະນັກງານບໍລິຫານ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ວິຊາການໄດ້ຮັບການ ກໍ່ສ້າງ, ບຳລຸງ ແລະ ຍົກລະດັບຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.
- 5) ການລົງທຶນພາຍໃນ, ຕ່າງປະເທດ ແລະ ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງໆຂອງສາກົນນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ.

1.4 ບັນດາຂໍ້ຈຳກັດ, ຂໍ້ຄົງຄ້າງ ແລະ ສາເຫດ

- 1) ການເຜີຍແຜ່ເຊື້ອມຊຶມມະດີ, ຄຳສັ່ງ, ແຜນນະໂຍບາຍຂອງພັກ, ກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆຂອງລັດ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານປຸກຝັງ ຍັງບໍ່ທັນກວ້າງຂວາງທົ່ວເຖິງ ແລະ ລົງເລິກສູ່ຫ້ອງຖິ້ມຮາກຖານການຜະລິດ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີ ຕະຫຼອດຮອດການປະຕິບັດກົດໝາຍ, ລະບຽບ ການ ແລະ ມາດຕະການດ້ານວິຊາການຕ່າງໆ ກໍ່ບໍ່ທັນເຂັ້ມງວດເທົ່າທີ່ຄວນ.
- 2) ດິນກະສິກຳພວກເຮົາມີຫຼາຍ ແຕ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງ, ວາງແຜນ, ຈັດສັນ, ແບ່ງເຂດສຳລັບ ແຕ່ ລະເບົ້າໝາຍການຜະລິດລະອຽດ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກຂຸດຄົ້ນໝົດທຳແຮງ ແລະ ນຳໃຊ້ເຕັມຄວາມ ສາມາດທີ່ມີ ໂດຍສະເພາະໃນເຂດ 7 ທົ່ງພຽງໃຫຍ່ ແລະ ບັນດາທົ່ງພຽງນ້ອຍ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ວຽກງານມອບດິນ-ມອບປ່າໃຫ້ປະຊາຊົນຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ເຖິງວ່າໄດ້ປະຕິບັດໄປແລ້ວສ່ວນໜຶ່ງກໍ່ຕາມ ແຕ່ການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ຕິດຕາມການນຳໃຊ້ຍັງບໍ່ທັນເຮັດໄດ້ດີ.
- 3) ການປະສານສົມທົບ ລະຫວ່າງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທັງໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ້ມ ຍັງບໍ່ ທັນໄດ້ກົມກຽວເທົ່າທີ່ຄວນ, ການເຊື່ອມແຜນວຽກ, ແຜນຄົນ ແລະ ແຜນງົບປະມານ ກໍ່ຍັງບໍ່ທັນ ກົມກຽວ ແລະ ໄປລວງດຽວກັນ.
- 4) ການຜະລິດຍັງແບບກະແຈກກະຈາຍພໍໃຜພໍລາວ ບໍ່ມີຈຸດສຸມ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນສາມາດສ້າງຕົວແບບ ທີ່ ພື້ນເດັ່ນໄດ້ຢ່າງຮອບດ້ານ. ການປັບປຸງກຳລັງການຜະລິດ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ການຜະລິດ ໂດຍສະເພາະ ການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມ ເຖິງວ່າມີໝໍ້ແໜ້ງແຕ່ກໍ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຂະຫຍາຍຢ່າງໜັກແໜ້ນກວ້າງຂວາງ; ຢູ່ບ່ອນທີ່ມີ ກຸ່ມການຜະລິດທີ່ເຂັ້ມແຂງແລ້ວ ພັດຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມດ້ວຍນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດ ຕະການທີ່ເໝາະສົມ ໂດຍສະເພາະ ທາງດ້ານສິນເຊື້ອ, ປັດໄຈຂາເຂົ້າຕ່າງໆ.
- 5) ການສ້າງຕາໜ່າງການຜະລິດ, ຕາໜ່າງປ້ອງກັນພືດ ແລະ ການຂະຫຍາຍແນວພັນເຂົ້າ, ແນວພັນພືດ ແລະ ແນວພັນສັດ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ກວ້າງຂວາງ ແລະ ລະບົບການຜະລິດບໍ່ທັນເປັນຕ່ອງໂສ້ທີ່ເກາະກຳຍ ກັນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຂະບວນການຜະລິດຍັງບໍ່ທັນຮັບປະກັນທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ.
- 6) ສູນຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ບໍລິການເຕັກນິກຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ, ຍັງບໍ່ທັນສາມາດ ເຮັດໜ້າທີ່ການເມືອງໄດ້ຢ່າງ ເຕັມເມັດເຕັມໜ່ວຍ. ຫຼາຍສູນສະຖານີຍັງຂາດພະນັກງານວິຊາການທີ່ມີປະສົບການ ແລະ ຄວາມ ຊຳນານງານ ຕະຫຼອດຮອດງົບປະມານເພື່ອເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກໍ່ຍັງມີຈຳກັດ.
- 7) ຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນຂອງສິນຄ້າກະສິກຳຍັງຕ່ຳ, ການສົ່ງອອກສ່ວນຫຼາຍຍັງແມ່ນການຄ້າຂາຍຊາຍ ແດນ ແລະ ຈຳກັດຢູ່ພາຍໃນຂົງເຂດອະນຸພາກພື້ນລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ຍັງຂາດປັດໄຈເອື້ອອຳນວຍ ຊຸກຍູ້.

ໃຫ້ແກ່ການຜະລິດສິນຄ້າກະສິກໍາ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງວຽກສຸຂານາໄມພືດ ຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ.

- 8) ການລົງທຶນຂອງຜູ້ປະກອບການພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າໃນຂະແໜງການປູກຝັງ ຍັງບໍ່ທັນຫຼາຍ ຖ້າທຽບໃສ່ຂະແໜງອື່ນໆ ໃນຂົງເຂດກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ການລົງທຶນຂອງລັດໃນໄລຍະຜ່ານມາສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເນັ້ນໃສ່ ການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງຊົນລະປະທານ, ສ່ວນການລົງທຶນໃສ່ການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ແລະ ການປຸກຍັງມີຈຳກັດຫຼາຍ.

1.5 ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້

- 1) ບ່ອນໃດມີການຜັນຂະຫຍາຍມະຕິຂອງພັກ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງລັດ ໃຫ້ເປັນນະໂຍບາຍ, ແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ແຜນວຽກລະອຽດ ບວກໃສ່ຄວາມເປັນເຈົ້າການ ຂອງອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕະຫຼອດຮອດການເຂົ້າຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ ເຫັນວ່າ ຢູ່ບ່ອນນັ້ນແມ່ນສາມາດປະຕິບັດໄດ້ດີ ແລະ ປະສິບຜົນສຳເລັດ.
- 2) ນະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານພັດທະນາກະສິກໍາ ແລະ ການຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ທັນສະໄໝ ໃນຂະແໜງກະສິກໍາ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງໃຫ້ສອດຄ່ອງ ແລະ ທ່ວງທັນກັບຄວາມຕ້ອງການໃນການພັດທະນາໃນແຕ່ລະໄລຍະ ຕິດພັນກັບການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ, ແຜນການ ແລະ ໂຄງການ ເປັນມາດຕະການສຳຄັນໃນການປະດັບປະຄອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານໄປສູ່ຄວາມສຳເລັດ.
- 3) ການຜະລິດກະສິກໍາ ຕາມທິດຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ທັນສະໄໝ ຕິດພັນກັບການປຸງແຕ່ງຜົນຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ການຕະຫຼາດ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງກຸ່ມການຜະລິດໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ໂດຍການເຂົ້າຮ່ວມຂອງທຸກພາກສ່ວນເສດຖະກິດ ຄືດັ່ງບົດຮຽນຂອງກຸ່ມຜະລິດກາເຟ, ກຸ່ມຜະລິດກະສິກໍາອື່ນຊື່ ແລະ ອື່ນໆ ແມ່ນເປັນເງື່ອນໄຂ ແລະ ສາມາດຢູ່ແຮງ ເຮັດໃຫ້ຂະແໜງການປູກຝັງມີຄວາມເຂັ້ມແຂງເຕີບໂຕໄວ.
- 4) ການປະສານສົມທົບລະຫວ່າງ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ອຸດສາຫະກຳ-ການຄ້າ, ການເງິນ, ທະນາຄານ, ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ອຳນາດການປົກຄອງແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານເຂົ້າໃຈ ແລະ ມີຄວາມກົມກຽວ, ສະໜັບສະໜູນຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ຢ່າງແໜ້ນແຟ້ນ ແລະ ໄປລວງດຽວກັນນັ້ນ ຖືເປັນປັດໄຈທີ່ສຳຄັນ ໃນການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ແຂງແຮງ;
- 5) ການພັດທະນາກະສິກໍາຕ້ອງມີຈຸດສຸມ ຕິດພັນກັບການພັດທະນາຕາມເຂດແຄວ້ນ, ທ່າແຮງ ແລະ ສະພາບຈຸດພິເສດຂອງທີ່ຕັ້ງ, ພື້ນທີ່, ຄວາມໄດ້ປຽບ ແລະ ກາລະໂອກາດ ໂດຍການນຳໃຊ້ທ່າແຮງດ້ານທີ່ຕັ້ງທີ່ມີລັກສະນະເປັນຍຸດທະສາດຂອງປະເທດ ສົມທົບກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານນິເວດກະສິກໍາ, ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານການເມືອງ ແລະ ມູນເຊື້ອຄວາມດຸໝັ້ນຂອງຊາວກະສິກອນລາວ ເພື່ອຫັນເຂດການຜະລິດໃຫ້ເປັນສະໜາມຮົບດ້ານການຜະລິດກະສິກໍາ.
- 6) ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກໃໝ່ທີ່ເໝາະສົມ, ລວມທັງການນຳໃຊ້ກົນຈັກກະສິກໍາ, ການຄັດເລືອກແນວພັນທີ່ດີ, ແທດເໝາະກັບສະພາບຈຸດພິເສດຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ບວກໃສ່ກັບການຮັບປະກັນການສະໜອງນ້ຳ, ການປັບປຸງບຳລຸງດິນ ແລະ ການປົວລະບົດຮັກສາ ແລະ ການປະຕິບັດຫຼັກການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ດີ ຖືເປັນເງື່ອນໄຂອັນຈຳເປັນ ໃນການຍົກຄຸນນະພາບ ແລະ ຜະລິດຕະພາບ ໃຫ້ສູງຂຶ້ນ.✍

- 7) ການປັບປຸງສູນ, ສະຖານີຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ບໍລິການເຕັກນິກ ໄປຄຽງຄູ່ກັບ ການຫັນເອົາພະນັກງານວິຊາການລົງເຮັດຕົວຈິງຢູ່ບ້ານ ຫຼື ກຸ່ມບ້ານ, ຈຸດສຸມການຜະລິດຕ່າງໆ ແມ່ນຖືເປັນປັດໄຈທີ່ສໍາຄັນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ຂະບວນການຜະລິດໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ.
- 8) ການພັດທະນາກະສິກໍາ ຕ້ອງຕິດພັນກັບການພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ດ້ານກະສິກໍາ ເຊັ່ນ: ຂໍ້ມູນທາງດ້ານການຕະຫຼາດ, ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອໍານວຍ, ທ່າແຮງໄດ້ປຽບ, ປັດໄຈຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການຄາດຄະເນສະພາບການຢ່າງມີວິທະຍາສາດ, ສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ ຫັນເຫດການ ແມ່ນຖືເປັນປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ຜັກດັນໃຫ້ ຂະບວນການຜະລິດກະສິກໍາມີການຂະຫຍາຍຕົວໄວ, ມີປະສິດທິຜົນສູງ ແລະ ຍືນຍົງ.
- 9) ການຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ປະກອບການ ກໍ່ຄື ນັກທຸລະກິດກະສິກໍາ ເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ເກັບຊື້ ຕາມຫຼັກການສ້າງຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຢ່າງມີຄວາມເປັນທໍາ ເຫັນວ່າ ເປັນປັດໄຈສໍາຄັນຂອງການນໍາໄປສູ່ຜົນສໍາເລັດ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ.

1.6 ຄາດຄະເນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອໍານວຍ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ

ຍຸດທະສາດກະສິກໍາ 2025 ກໍ່ໄດ້ຄໍານວນໄວ້ວ່າ ປະຊາກອນຂອງໂລກ ມີປະມານ 7 ຕື້ ຄົນ; ໃນນັ້ນ 925 ລ້ານຄົນ ຍັງຕ້ອງການອາຫານເພີ່ມ ແລະ ທ່າອ່ຽງຂອງປະຊາກອນໂລກ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 7.5 ຕື້ ຄົນ ໃນປີ 2015, ປະມານ 8 ຕື້ ໃນປີ 2020 ແລະ 9.2 ຕື້ ໃນປີ 2050. ໃນເວລາດຽວກັນ ປະຊາກອນທີ່ອິດທົວ ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນກາຍ 1 ຕື້ຄົນແລ້ວ. ສໍາລັບ ສປປ ລາວ ຄາດຄະເນປະຊາກອນ ຮອດປີ 2020 ມີປະມານ 7.5 ລ້ານຄົນ, ຮອດປີ 2025 ປະມານ 8.3 ລ້ານຄົນ; ໃນນີ້ ບໍ່ລວມຈໍານວນນັກທ່ອງທ່ຽວທີ່ເຂົ້າມາລາວໃນແຕ່ລະປີ ປະມານ 3 ລ້ານເທື່ອຄົນ. ເພື່ອຮອງຮັບການເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນດັ່ງກ່າວ ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO) ໄດ້ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ບັນດາປະເທດໃນທົ່ວໂລກ ຕ້ອງເພີ່ມປະລິມານການຜະລິດສະບຽງອາຫານທີ່ມີໃນປະຈຸບັນຂຶ້ນອີກ ໃຫ້ໄດ້ 60 %.

ຕາມການຄາດຄະເນຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ, ເສດຖະກິດຂອງໂລກ ແລະ ພາກພື້ນມີສັນຍານທາງບວກ ທີ່ຈະຟື້ນຕົວເປັນກ້າວໆ; ສປປ ຈີນ ແລະ ອິນເດຍ ເສດຖະກິດຍັງຈະສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວສູງ ກາຍເປັນຜູ້ຂັບເຄື່ອນເສດຖະກິດໂລກ, ບັນດາປະເທດອາຊຽນ, ປະເທດຄູ່ຮ່ວມເຈລະຈາ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆ ຍັງຈະສືບຕໍ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນກັນດ້ານການພັດທະນາ, ການເຂົ້າຮ່ວມເປັນສະມາຊິກຂອງອົງການການຄ້າໂລກ, ເຂດການຄ້າເສລີອາຊຽນ ແລະ ອາຊຽນ+3 ຂອງ ສປປ ລາວ ຈະເປັນໂອກາດດີໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດສາກົນຫຼາຍຂຶ້ນ, ການຄົ້ນຄວ້ານໍາໃຊ້ວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການພັດທະນາ ແບບກ້າວກະໂດດ ຍັງເປັນທ່າອ່ຽງລວມຂອງໂລກ, ເປັນໂອກາດດີທີ່ສາມາດຍາດແຍ່ງ ແລະ ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ສິນຄ້າກະສິກໍາຢູ່ ສປປ ລາວ, ການເຊື່ອມໂຍງດ້ານເສດຖະກິດຂອງປະເທດເຂົ້າກັບເສດຖະກິດພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ເປັນເງື່ອນໄຂ ແລະ ນິມິດໝາຍທີ່ສໍາຄັນໃນການຍຸ້ງແຮງ ການພັດທະນາຂະແໜງກະສິກໍາ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ກ້າວຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະ ພາຍຫຼັງທີ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກຂອງອົງການການຄ້າໂລກ.

ໄປຄຽງຄູ່ກັບກາລະໂອກາດ ແລະ ສິ່ງເອື້ອອໍານວຍທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ, ຍັງມີສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍຢ່າງເປັນຕົ້ນແມ່ນ:

- 1) ການຫັນປ່ຽນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ: ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນສໍາລັບການປູກຝັງ ຈະມີທ່າອ່ຽງຈາກພຶດສະບຽງ ແລະ ພຶດເສດຖະກິດໄປສູ່ພຶດອຸດສະຫະກໍາ ແລະ ອື່ນໆ ຊຶ່ງຄາດວ່າ ຈະນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປູກຝັງເປັນຫຼາຍພັນເຮັກຕາໃນການເຮັດການຜະລິດ, ເກີດມີການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປູກຝັງບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍເປັນຕົ້ນທີ່ດິນ

ເໝາະສົມແກ່ການປູກພືດເສດຖະກິດ ແຕ່ຫັນໄປນຳໃຊ້ໃນປະໂຫຍດອື່ນ, ຮູບການການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ສຳລັບການປູກຝັງ ຈະມີການປ່ຽນລັກສະນະການນຳໃຊ້ເລື້ອຍໆ ເນື່ອງຈາກການຂາດລະບຽບຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຖ່າຍທອດກຳມະສິດຍັງບໍ່ທັນເປັນຮູບປະທຳຢ່າງຊັດເຈນ.

2) ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ: ຈາກການຄາດຄະເນປະລິມານນ້ຳຝົນ ສະເລ່ຍເພີ່ມຂຶ້ນ 4.2%, ໄພທຳມະຊາດ (ນ້ຳຖ້ວມ-ແຫ້ງແລ້ງ) ຈະເຮັດໃຫ້ບາງທ້ອງຖິ່ນຂາດເຂົ້າກິນ ແລະ ບໍ່ສາມາດກຸ້ມຕົນເອງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ, ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດຫຼ້າຊ້າ ແລະ ຜົນຜະລິດບໍ່ໄດ້ຕາມຄາດໝາຍ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການປູກເຂົ້າເລາະລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາຕ່າງໆ. ນອກນັ້ນ, ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ອຸນຫະພູມ (ປະກົດການອາຍພິດເຮືອນແກ້ວ) ຈະສົ່ງຜົນສະທ້ອນຕໍ່ຜະລິດຕະພາບຂອງພືດ ໂດຍ ສະເພາະ ແມ່ນພືດຜັກ ແລະ ພືດລະດູໜາວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຍັງເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ວັດສະພືດ ແລະ ສົ່ງຜົນສະທ້ອນ ເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງຂຶ້ນ ແລະ ລາຄາຜົນຜະລິດກະສິກຳມີລາຄາສູງຂຶ້ນຕາມລຳດັບ.

3) ການຫັນປ່ຽນຮູບແບບບໍລິໂພກຂອງສັງຄົມ: ການບໍລິໂພກອາຫານ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ອັດຕາການບໍລິ ໂພກເຂົ້າຂອງບັນດາປະຊາກອນ ທີ່ມີລາຍໄດ້ສູງຢູ່ໃນຕົວເມືອງ ແມ່ນມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງ ແລະ ຫັນໄປບໍລິ ໂພກແຫຼ່ງອາຫານຊະນິດອື່ນທີ່ດີແທນ ເປັນຕົ້ນ ການບໍລິໂພກຊີ້ນ-ປາ, ພືດຜັກ-ໝາກໄມ້ ຫຼື ນົມຫຼາຍ ຂຶ້ນ, ນອກຈາກພຶດຕິກຳການບໍລິໂພກອາຫານຈະປ່ຽນແປງໄປແລ້ວ ການຄັດເລືອກ-ເລືອກເຝັ້ນອາຫານ ທີ່ສະອາດ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ກໍ່ກາຍເປັນປັດໄຈສຳຄັນໃນການຕັດສິນໃຈ. ສະນັ້ນ ຄວາມຕ້ອງການ ຂອງຜູ້ບໍລິໂພກດ້ານຄຸນນະພາບ ກໍ່ນັບມື້ສູງຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຜະລິດຕະພັນກະສິກຳຂອງປະເທດ ຊຶ່ງເປັນການຜະລິດແບບກະແຈກກະຈາຍ ພື້ນຖານວັດຖຸ ແລະ ເຕັກນິກບໍ່ທັນສູງ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຄວບຄຸມການຜະລິດ ໃຫ້ໄດ້ ຕາມມາດຕະຖານຂອງຕະຫຼາດບາງປະເທດ.

4) ການເຊື່ອມຍິງເສດຖະກິດພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ: ການເຊື່ອມຍິງເສດຖະກິດ ສປປ ລາວ ເຂົ້າ ກັບເສດຖະກິດພາກພື້ນ ແລະ ໂລກ ແມ່ນມີມິດໝາຍທີ່ສຳຄັນ ໃນການຍຸ້ງດັນການພັດທະນາຂະແໜງ ການກະສິກຳ ຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳຂອງ ສປປ ລາວ ມີໂອກາດເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນຫຼາຍຂຶ້ນ, ແຕ່ຄະນະດຽວກັນ ສິນຄ້າກະສິກຳຈາກປະເທດອື່ນ ກໍ່ຈະເຂົ້າມາຕິຕະຫຼາດພາຍ ໃນ ຊຶ່ງມັນມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງພັດທະນາສິນຄ້າກະສິກຳ ຂອງປະເທດເຮົາໃຫ້ໄດ້ຄຸນນະພາບ ແລະ ມາດຕະຖານສາມາດແຂ່ງຂັນ ແລະ ເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງຕະຫຼາດສາກົນໄດ້ ເປັນຕົ້ນແມ່ນມາດຕະຖານ ເລື່ອງຄຸນນະພາບ ແລະ ອາຫານປອດໄພ, ຕ້ອງປະຕິບັດເງື່ອນໄຂດ້ານສຸຂານາໄມພືດ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ເງື່ອນໄຂດ້ານສຸຂານາໄມພືດ, ພ້ອມທັງລະບົບການກວດກາ ແລະ ການອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຕ້ອງປະຕິບັດໄປຕາມຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ອົງການການຄ້າໂລກໄດ້ວາງອອກ.

5) ຄວາມຮຽກຮ້ອງ ກ່ຽວກັບ ການຮັບຮອງ ແລະ ການຢັ້ງຢືນຄຸນນະພາບ: ຜູ້ບໍລິໂພກມີຄວາມ ຕ້ອງການໃຫ້ມີການຢັ້ງຢືນ ແລະ ຮັບຮອງຄຸນນະພາບເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຜົນຜະລິດທີ່ເຂົາເຈົ້າບໍລິໂພກ ນັ້ນ ມີຄວາມປອດໄພຢ່າງແທ້ຈິງ ດ້ວຍເຫດນີ້ ຫຼາຍປະເທດກໍ່ໄດ້ກຳນົດການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານ ເປັນ ມາດຕະການໜຶ່ງໃນການນຳເຂົ້າ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການຢັ້ງຢືນກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ກະສິກຳທີ່ດີ ຊຶ່ງຂະແໜງ ການປູກຝັງ ຕ້ອງໄດ້ຫັນປ່ຽນຮູບແບບການຜະລິດ ໃຫ້ເຂົ້າສູ່ລະບົບມາດຕະຖານໃດໜຶ່ງ ພ້ອມທັງ ພັດທະນາເຄື່ອງມື ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ການຢັ້ງຢືນຄວາມສະອາດປອດໄພ ແລະ ໄດ້ຄຸນນະພາບພາຍໃນ ຂະແໜງການຂອງຕົນຂຶ້ນ ເພື່ອເປັນບ່ອນຮອງຮັບໃຫ້ແກ່ພາກການຜະລິດ.

6) **ມາດຕະການກົດກັນ ທາງດ້ານການຄ້າທີ່ບໍ່ມີພາສີ:** ພາສີນໍາເຂົ້າ ໄດ້ຖືກຍົກເລີກຢູ່ບັນດາ ປະເທດສະມາຊິກ ເປັນຕົ້ນເຂດການຄ້າເສລີຂອງອາຊຽນ (AFTA) ແລະ ອົງການການຄ້າໂລກ (WTO) ເຮັດໃຫ້ຫຼາຍປະເທດ ຫັນມາໃຊ້ມາດຕະການອື່ນແທນ ເປັນຕົ້ນ ມາດຕະການກົດກັນທາງ ການຄ້າທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີແທນ ຫຼື Technical Barriers to Trade (TBT) ຫຼື ມາດຕະການດ້ານ ມາດຕະຖານ (Standard requirements) ຊຶ່ງປະຈຸບັນ ກໍ່ມີຫຼາຍປະເທດໄດ້ສ້າງລະບຽບການຂອງ ຕົນຂຶ້ນມາ ເພື່ອປົກປ້ອງຜູ້ຜະລິດພາຍໃນປະເທດ ເປັນຕົ້ນ ມາດຕະຖານສາກົນດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງ ອາຫານ ເຊັ່ນ: ກົດລະຫັດອາຫານ ແລະ ມາດຕະການດ້ານສຸຂະພາບໄມພິດ (SPS) ຕາມການກຳນົດ ຂອງອົງການການຄ້າໂລກ (WTO agreements) ຊຶ່ງທຸກປະເທດຕ້ອງປະຕິບັດ.

ພາກທີ II. ວິໄສທັດ ແລະ ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ

2.1 ວິໄສທັດຍຸດທະສາດ

ວິໄສທັດຂອງຍຸດທະສາດພັດທະນາການປຸກຝັງ ຮອດປີ 2025 ແມ່ນ **ປຸກຝັງທັນສະໄໝ ສະອາດ ປອດໄພ ໃສ່ໃຈຄຸນນະພາບ ໜັ້ນຄົງ ຍືນຍົງ ເປັນສິນຄ້າ.**

ວິໄສທັດຂອງຍຸດທະສາດພັດທະນາການປຸກຝັງ ຮອດປີ 2030 ແມ່ນ **ປຸກຝັງທັນສະໄໝ ສະອາດ ປອດໄພ ໜັ້ນຄົງ ຍືນຍົງ.**

2.2 ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ

2.2.1 ເປົ້າໝາຍລວມ

- 1) ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນພືດມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວໄປຕາມທິດກະສິກໍາ ສະອາດຮັບປະກັນສະບຽງອາຫານຢ່າງໜັກແໜ້ນ, ສະໜອງວັດຖຸດິບໃຫ້ແກ່ ອຸດສາຫະກໍາປຸງແຕ່ງຢ່າງ ພຽງພໍ ແລະ ເປັນສິນຄ້າທີ່ຍອມຮັບຂອງຕະຫຼາດຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໂດຍການຊຸກຍູ້ການ ຜະລິດພືດສິນຄ້າບຸລິມະສິດ (ມັນຕົ້ນ, ອ້ອຍ, ຢາສູບ, ກາເຟ ແລະ ສາລີອາຫານສັດ) ເພື່ອສົ່ງອອກ ໃຫ້ບັນລຸ 1 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ.
- 2) ຂະແໜງການປຸກຝັງມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ມີລະບົບການປະສານງານແຕ່ສູນກາງຮອດທ້ອງຖິ່ນຢ່າງໜັກ ແໜ້ນ ຕາມພາລະບົດບາດຄຸ້ມຄອງຂະແໜງການ, ຂໍ້ກຳນົດກົດລະບຽບ ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ມີ ຜົນບັງຄັບໃຊ້, ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ທັງພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ ໂດຍມີນິຕິກຳເປັນບ່ອນອີງອັນໜັກແໜ້ນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.
- 3) ລະບົບການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດກະສິກໍາສະອາດ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຕາມມາດຕະຖານ ແລະ ເປັນ ທີ່ຍອມຮັບຂອງຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ ໃນນີ້ ຕ້ອງສຸ້ນຊີນຜະລິດພືດຕາມທິດກະສິກໍາສະອາດ ໃຫ້ກວມເອົາ 20% ຂອງເນື້ອທີ່ປຸກພືດທົ່ວປະເທດ, ໃນນັ້ນເຄິ່ງໜຶ່ງຕ້ອງໄດ້ຮັບການຍັງຢືນຕາມ ມາດຕະຖານ ການຜະລິດກະສິກໍາສະອາດ.
- 4) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານວຽກງານການປ້ອງກັນພືດ ເພື່ອຮັບປະກັນການຜະລິດພືດ ແລະ ອຳນວຍ ຄວາມສະດວກດ້ານການຄ້າພືດ, ຜະລິດຕະພັນພືດກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ດ້ວຍການສ້າງ ແລະ ຂະຫຍາຍຕາໜ່າງປ້ອງກັນພືດ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ມີການແຜ່ລະບາດຂອງສັດຕູ ພືດ ພ້ອມທັງປັບປຸງລະບົບສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບໄມພິດ ໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານສາກົນ ຕາມຫຼັກການ ຂອງອົງການການຄ້າໂລກ.²

- 5) ກຳນົດແຈ້ງເຂດຈຸດສຸມການຜະລິດພືດສະບຽງອາຫານ, ພືດສິນຄ້າ ໂດຍນຳໃຊ້ທຳແຮງທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ເອກະລັກວັດທະນະທຳ ແລະ ພູມບັນຍາຂອງທ້ອງຖິ່ນໃນເຂດພຸດອຍ ແລະ ເຂດທົ່ງພຽງ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.
- 6) ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງ ໂດຍການຄຸ້ມຄອງລະບົບການຜະລິດ, ການຈັດສັນ-ນຳໃຊ້ດິນ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳຢ່າງເໝາະສົມ ພ້ອມທັງກຳນົດມາດຕະການ ແລະ ສ້າງທຳແຮງໃນການຮັບມືຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

2.2.2 ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄາດໝາຍສຸ່ມຊຸມ ຮອດປີ 2020

- 1) **ການຜະລິດສະບຽງ:** ຜະລິດເຂົ້າສານ 160 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ (280 ກິໂລເຂົ້າເປືອກ/ຄົນ/ປີ, ທາດແປງ 5 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ພືດຜັກ 50 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ປະເພດຖົ່ວ-ງາແຫ້ງ 2 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ສາລີ 2.5 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ປະເພດພືດເປັນຫົວ (ເຜືອກ, ມັນຕ່າງໆ...) 2.5 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ໝາກໄມ້ 30 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ນ້ຳຕານ 1 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ປະເພດນ້ຳມັນ 23 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ. ອັນສຳຄັນ ຕ້ອງສຸ່ມຊຸມຜະລິດ ແລະ ສະໜອງທັນຍາຫານ ແລະ ອາຫານ ໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ມີສ່ວນແຮໄວ້ ໂດຍເລັ່ງໃສ່ຜະລິດສະບຽງທີ່ສຳຄັນ ດັ່ງນີ້:
 - ສຸ່ມຊຸມຜະລິດເຂົ້າເປືອກລວມໃຫ້ໄດ້ບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດ 4.7 ລ້ານໂຕນ, ດ້ວຍອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວ ແຕ່ປີ 2020 ສະເລ່ຍ 5% ຕໍ່ປີ (ໄດ້ຈາກການຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ 2% ແລະ ການຍົກຜະລິດຕະພາບ 3-3.5%), ຕາມອັດຕາສ່ວນເຂົ້າໜຽວ 70% ແລະ ເຂົ້າຈ້າວ 30%. ໃນນີ້ ເປັນເຂົ້າສຳລັບຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ 2.5 ລ້ານໂຕນເຂົ້າເປືອກ (ບໍລິໂພກ 2.1 ແລະ ຄັງແຮເຂົ້າ 400,000 ໂຕນ ຊຶ່ງກຸ້ມໄດ້ 2-3 ເດືອນ), ແນວພັນເຂົ້າ 100,000 ໂຕນ, ສຳລັບປຸງແຕ່ງພາຍໃນ 500,000 - 600,000 ໂຕນ ແລະ ເປັນສິນຄ້າພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດ 1 ລ້ານໂຕນ.
 - ຜະລິດພືດຜັກ, ຖົ່ວ-ງາ ແລະ ໝາກໄມ້ສຳລັບບໍລິໂພກ ເຊັ່ນ: ສາລີຫວານ 228,000 ໂຕນ, ເຜືອກ-ມັນ 304,000 ໂຕນ, ປະເພດໄມ້ໃຫ້ໝາກ 800,000 ໂຕນ ແລະ ພືດຜັກອື່ນໆ 1.5 ລ້ານໂຕນ.
- 2) **ການຜະລິດສິນຄ້າກະສິກຳ:** ສຸ່ມຊຸມເຮັດໃຫ້ການຜະລິດສິນຄ້າກະສິກຳ ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ທັງປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຕິດພັນກັບການປັບປຸງ ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ, ສະມາຄົມຜູ້ຜະລິດ ແລະ ປຸງແຕ່ງກະສິກຳຢ່າງແຂງແຮງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ດັ່ງນີ້:
 - ຜະລິດເຂົ້າເປັນສິນຄ້າພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ ໃຫ້ໄດ້ປະມານ 1 ລ້ານໂຕນເຂົ້າເປືອກ ໂດຍເພີ່ມສັດສ່ວນເຂົ້າຈ້າວກວມເອົາ 35% ໄປຄວບຄູ່ກັບການສົ່ງເສີມການປູກເຂົ້າ ທີ່ມີທຳແຮງຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຕົ້ນ ເຂົ້າກຳ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ, ການສົ່ງເສີມເຂົ້າພັນປັບປຸງໃໝ່ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ເປັນທີ່ຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ເປັນຕົ້ນ ເຂົ້າທ່າດອກຄຳ, ເຂົ້າທ່າສະໂນ, ເຂົ້າໂພນງາມ ແລະ ເຂົ້າຫອມອື່ນ. ອັນສຳຄັນ ຕ້ອງເລັ່ງໃສ່ຜະລິດເຂົ້າເພື່ອສົ່ງອອກຕາມມາດຕະຖານກະສິກຳທີ່ດີ (GAP) ໂດຍເລັ່ງໃສ່ຕະຫຼາດພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ສຳລັບບັນດາ ທົ່ງພຽງນ້ອຍ ແລະ ທົ່ງພຽງກາງຂອງແຂວງພາກເໜືອ ແມ່ນສຸມໃສ່ຜະລິດເຂົ້າເປັນສິນຄ້າເພື່ອສະໜອງໃຫ້ ສປປ ຈີນ ໂດຍນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທີ່ຕະຫຼາດຈີນຕ້ອງການ.
 - ສຳລັບພືດອື່ນໆ ເປັນຕົ້ນ ຜະລິດສາລີອາຫານສັດ ໃຫ້ໄດ້ 1.3 ລ້ານໂຕນ, ກາເຟ 120,000 ໂຕນ, ອ້ອຍ 2 ລ້ານໂຕນ, ມັນຕົ້ນ 1.5 ລ້ານໂຕນ ແລະ ຖົ່ວເຫຼືອງ 50,000 ໂຕນ. ນອກນັ້ນ ກໍ່ສຸ່ມຊຸມຜະລິດພືດສິນຄ້າອື່ນ ທີ່ມີທຳແຮງໄດ້ປຽບ.

2.2.3 ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄາດໝາຍສຸດຊົນ ຮອດປີ 2025

1) **ການຜະລິດສະບຽງ:** ສືບຕໍ່ຮັບປະກັນດ້ານໂພຊະນາການ ໃຫ້ໄດ້ພະລັງງານ ແລະ ທາດອາຫານ ຕາມຫຼັກໂພຊະນາການ ໂດຍຜະລິດເຂົ້າສານ ໃຫ້ໄດ້ 140 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ (234 ກິໂລເຂົ້າເບືອກ/ຄົນ/ປີ), ທາດແປ້ງ 4.5 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ພືດຜັກ 80 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ປະເພດຖົ່ວ-ງາແຫ້ງ 2 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ສາລີ 2 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ປະເພດພືດເປັນຫົວ (ເຜືອກ, ມັນ ຕ່າງໆ...) 2.1 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ໝາກໄມ້ 40 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ນ້ຳຕານ 1.5 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ປະເພດນ້ຳມັນ 25 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ. ອັນສຳຄັນ ຕ້ອງສຸດຊົນ ຜະລິດ ແລະ ສະໜອງເຂົ້າ, ພືດຜັກ, ປະເພດຖົ່ວ-ງາ, ໝາກໄມ້, ນ້ຳຕານໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ມີສ່ວນແຮ ໄວ້ດັ່ງນີ້:

- ສຸດຊົນຜະລິດເຂົ້າເບືອກລວມບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດ 5 ລ້ານໂຕນ ໂດຍໃຫ້ອັດຕາສ່ວນເຂົ້າໜຽວ 70% ແລະ ເຂົ້າຈ້າວ 30%, ໃນນີ້ ເຂົ້າສຳລັບຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ 2.5 ລ້ານໂຕນ (ບໍລິໂພກ 2.1 ລ້ານໂຕນ ເຂົ້າເບືອກ ແລະ ຄັງແຮເຂົ້າ 400,000 ໂຕນເຂົ້າເບືອກ ຫຼື 240,000 ໂຕນເຂົ້າສານ ໂດຍໃຫ້ກຸ້ມໄດ້ 2-3 ເດືອນ), ແນວພັນເຂົ້າ 100,000 ໂຕນ (ສະເພາະ ທົ່ງພຽງຄຳມ່ວນ ແລະ ສະຫວັນນະເຂດ 50,000 ໂຕນ), ສຳລັບປຸງແຕ່ງພາຍໃນປະມານ 500,000-600,000 ໂຕນ ແລະ ເປັນສິນຄ້າພາຍ ໃນ ແລະ ສົ່ງອອກບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດ 1.5 ລ້ານໂຕນ.
- ສຸດຊົນຜະລິດສາລີຫວານ ໃຫ້ໄດ້ 306,000 ໂຕນ, ເຜືອກ-ມັນ 327,000 ໂຕນ, ປະເພດໄມ້ໃຫ້ ໝາກ 825,000 ໂຕນ ແລະ ພືດຜັກອື່ນໆ ໃຫ້ໄດ້ 1.57 ລ້ານໂຕນ.

2) **ການຜະລິດສິນຄ້າກະສິກຳ:** ສຸດຊົນເຮັດໃຫ້ການຜະລິດສິນຄ້າກະສິກຳມີການຂະຫຍາຍຕົວ ທັງ ປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຕິດພັນກັບການປັບປຸງກຸ່ມຊາວກະສິກອນ, ສະມາຄົມຜູ້ຜະລິດ ແລະ ປຸງ ແຕ່ງກະສິກຳຢ່າງແຂງແຮງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ດັ່ງນີ້:

- ຜະລິດເຂົ້າເປັນສິນຄ້າພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ ໃຫ້ໄດ້ປະມານ 1.5 ລ້ານໂຕນເຂົ້າເບືອກ ຕິດພັນກັບ ການສົ່ງເສີມການປູກເຂົ້າທີ່ມີທ່າແຮງຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຕົ້ນ ເຂົ້າກຳ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ ແລະ ເຂົ້າ ຫອມ (ແຂວງຫົວພັນ ແລະ ຊຽງຂວາງ) ໄປຄວບຄູ່ກັບການສົ່ງເສີມເຂົ້າພັນປັບປຸງທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຕະຫຼາດຕ້ອງການ ເປັນຕົ້ນ ເຂົ້າທ່າດອກຄຳ, ເຂົ້າທ່າສະໂນ, ເຂົ້າໂພນງາມ ແລະ ເຂົ້າຫອມອື່ນໆ ໂດຍຮັກສາສັດສ່ວນເຂົ້າຈ້າວ ໃຫ້ກວມ 30%. ອັນສຳຄັນ ຕ້ອງເລັ່ງໃສ່ຜະລິດເຂົ້າເພື່ອສົ່ງອອກຕາມ ມາດຕະຖານກະສິກຳທີ່ດີ (GAP) ໃນເຂດ 7 ທົ່ງພຽງໃຫຍ່, ສຳລັບທົ່ງພຽງນ້ອຍ ແລະ ທົ່ງພຽງກາງ ຂອງແຂວງພາກເໜືອ, ແຂວງໄຊຍະບູລີ ແລະ ຫຼວງນ້ຳທາ ແມ່ນສຸມໃສ່ຜະລິດເຂົ້າເປັນສິນຄ້າ ເພື່ອສະ ໜອງພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກໄປ ສປປ ຈີນ ແລະ ປະເທດໃກ້ຄຽງ ຕາມທີ່ຕະຫຼາດຕ້ອງການ.
- ສຸດຊົນຜະລິດສາລີອາຫານສັດ ໃຫ້ໄດ້ 1.4 ລ້ານໂຕນ, ກາເຟ 280,000 ໂຕນ (ເຂດພູພຽງບໍລະເວນ ແລະ ບັນດາແຂວງພາກເໜືອ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂ), ອ້ອຍ 2.4 ລ້ານໂຕນ (ແຂວງອັດຕະປື, ຈຳປາສັກ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຄຳມ່ວນ), ມັນຕົ້ນ 1.6 ລ້ານໂຕນ (ເຂດທົ່ງພຽງພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້), ຖົ່ວເຫຼືອງ 52,000 ໂຕນ (ແຂວງພາກເໜືອ). ນອກນັ້ນ ກໍ່ສຸດຊົນຜະລິດພືດສິນຄ້າອື່ນທີ່ມີທ່າແຮງ ແລະ ໄດ້ປຽບຕາມທີ່ຕະຫຼາດຕ້ອງການ.

ພາກທີ III. ເນື້ອໃນຍຸດທະສາດ

ຍຸດທະສາດພັດທະນາການປູກຝັງ ຮອດປີ 2025 ແນໃສ່ ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງບັນດານິຕິກຳ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງດ້ວຍລະບຽບກົດໝາຍ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຄຸ້ມຄອງປັດໄຈການຜະລິດ ເຊັ່ນ: ແນວພັນ, ຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ ຢ່າງມີລະບຽບຫຼັກການ, ຊຸກຍູ້ບັນດາຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ ໃຫ້ດຳເນີນການຜະລິດສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ກຳນົດເງື່ອນໄຂການສົ່ງອອກ ຂອງແຕ່ລະພືດ ຕາມທິດກະສິກຳສະອາດ ໂດຍການພັດທະນາມາດຕະຖານກະສິກຳທີ່ດີ (GAP), ມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ (OA) ແລະ ລະບົບການຜະລິດທົ່ວໄປ ຕິດພັນກັບການເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ວຽກງານນປ້ອງກັນພືດ ຕາມມາດຕະຖານສາກົນ ດ້ານມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ ໂດຍສະເພາະ ການປັບປຸງດ່ານເຂົ້າ-ອອກປະເທດ ເພື່ອຄວບຄຸມການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງສັດຕູພືດ, ຫ້ອງວິໄຈສັດຕູພືດ, ຕາໜ່າງປ້ອງກັນພືດ ໄປຕາມວິໄສທັດຂອງຂະແໜງການທີ່ວ່າ: ປູກຝັງ ທັນສະໄໝ ສະອາດ ປອດໄພໃສ່ໃຈຄຸນນະພາບ ຫັນຄົງ ຍືນຍົງ ເປັນສິນຄ້າ .

ເພື່ອບັນລຸວິໄສທັດຂອງຍຸດທະສາດພັດທະນາການປູກຝັງ ຮອດປີ 2025 ນັ້ນ, ຂະແໜງການປູກຝັງ ຈຶ່ງກຳນົດ 8 ແຜນດຳເນີນງານ, 10 ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ 6 ນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນອັນຈຳເປັນດັ່ງນີ້:

3.1. ແຜນດຳເນີນງານ ພັດທະນາການປູກຝັງ ຮອດປີ 2025

3.1.1 ແຜນດຳເນີນງານ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ ຕິດພັນກັບການຈັດສັນເຂດການຜະລິດຕາມເຂດແຄວ້ນ

ການກຳນົດ ແລະ ຈັດສັນເຂດການຜະລິດຕາມເຂດແຄວ້ນ ແມ່ນອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການປູກຝັງ ແຕ່ຂັ້ນສູນກາງລົງຮອດທ້ອງຖິ່ນ ໃນການກຳນົດຍຸດທະສາດພັດທະນາທີ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ແທດເໝາະກັບເງື່ອນໄຂ, ທີ່ຕັ້ງ, ຈຸດພິເສດ, ທ່າແຮງ, ຂໍ້ໄດ້ປຽບຂອງແຕ່ລະພື້ນທີ່ ໃນການດຳເນີນການຜະລິດ ແລະ ທຸລະກິດດ້ານການປູກຝັງ ໃຫ້ເປັນທັນສະໄໝໄປຕາມທິດກະສິກຳສະອາດ.

ສຳລັບເຂດເນີນສູງ ແລະ ພູດອຍ ຕ້ອງສຸມໃສ່ພັດທະນາລະບົບກະສິກຳແບບປະສົມປະສານ ຄື: ປູກເຂົ້າ, ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ ຕິດພັນກັບການສົ່ງເສີມການຜະລິດ ເພື່ອສະໜອງສະບຽງອາຫານກັບທີ່ຮັບປະກັນສະບຽງອາຫານຢ່າງພຽງພໍ ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍຊະນິດໃນສະບຽງອາຫານ ເພື່ອໂພຊະນາການທີ່ສົມບູນຂອງປະຊາຊົນ, ພ້ອມນັ້ນ ກໍ່ຕ້ອງກຳນົດພືດທີ່ເປັນທ່າແຮງ ແລະ ຂໍ້ໄດ້ປຽບທາງດ້ານແຫຼ່ງຕົ້ນກຳເນີດ (GI) ເປັນຕົ້ນ ເຂົ້າ (ໄກ່ນ້ອຍ, ເຂົ້າກຳ, ຫອມສັງທອງ...), ກາເຟ, ຊາຂຽວປາກຊ່ອງ, ຊາ 400 ປີ ຜົ່ງສາລີ ແລະ ອື່ນໆ... ເພື່ອສຸມໃສ່ການຜະລິດໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຍຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ເປົ້າໝາຍສຸດທ້າຍ ໃນການລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ.

ສ່ວນເຂດ 7 ທົ່ງພຽງໃຫຍ່, ທົ່ງພຽງກາງ ແລະ ທົ່ງພຽງນ້ອຍ ໃຫ້ໄດ້ສະມັດຕະພາບສະເລ່ຍ 3.5-4 ຕ/ຮຕ ສຸມໃສ່ຍົກສະມັດຕະພາບເຂົ້ານານ້ຳຝົນ (ນາປີ) ເປັນຕົ້ນຕໍ ສະເລ່ຍສະມັດຕະພາບ ໃຫ້ໄດ້ 4-5 ຕ/ຮຕ, ເຂດທີ່ມີນ້ຳຊົນລະປະທານ ຮັບປະກັນສຸມໃສ່ພັດທະນາກະເສດສຸມປູກເຂົ້າຄຸນນະພາບ 2 ລະດູ ແລະ ສະມັດຕະພາບໃຫ້ໄດ້ 5-6 ຕ/ຮຕ ຕໍ່ລະດູ, ເພີ່ມການປູກເຂົ້າຈຳວ່າເປັນສິນຄ້າ, ປູກພືດຜັກ, ໄມ້ໃຫ້ໝາກ ແລະ ພືດເສດຖະກິດອື່ນທີ່ມີມູນຄ່າສູງ ໂດຍຕິດພັນກັບການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມຈາກການປຸງແຕ່ງ ເພື່ອສົ່ງອອກສູ່ຕະຫຼາດພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.

ແຜນດຳເນີນງານນີ້, ມີ 04 ໂຄງການສະໜັບສະໜູນ ຄື: 1). ໂຄງການພັດທະນານິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປູກຝັງ; 2). ໂຄງການສຳຫຼວດ, ກຳນົດເຂດການຜະລິດ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ; 3). ໂຄງການອະນຸລັກ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ 4). ໂຄງການພັດທະນາເຄືອຄ້າຍ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານສະຖາບັນ.

3.1.2 ແຜນດຳເນີນງານ ພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ

ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຊຶ່ງລະບະໜາ, ສູນສະຖານີ ແລະ ຫ້ອງວິໄຈ ທີ່ມີຄຸນນະພາບສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບສາກົນ ໂດຍສະເພາະ ຫ້ອງຄົ້ນຄວ້າວິໄຈພຶດ, ສານເຄມີ ແລະ ຫ້ອງວິໄຈ ທີ່ຮັບຮອງ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານ SPS ໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ ISO17025. ແຜນດຳເນີນງານນີ້ ມີ 04 ໂຄງການສະໜັບສະໜູນ ຄື: 1). ໂຄງການພັດທະນາດ້ານຊັ້ນລະບະໜາ; 2). ໂຄງການພັດທະນາສູນ ແລະ ສະຖານີບໍລິການເຕັກນິກກະສິກຳ; 3). ໂຄງການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ແລະ ການທົດສອບ ແລະ 4). ໂຄງການສ້າງ ແລະ ພັດທະນາຫ້ອງວິໄຈ ກ່ຽວກັບ ພຶດ ໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ ISO17025.

3.1.3 ແຜນດຳເນີນງານ ພັດທະນາກະສິກຳສະອາດ

ຫັນຮູບແບບການຜະລິດ ເຂົ້າສູ່ລະບົບການຜະລິດກະສິກຳສະອາດ ເປັນບຸລິມະສິດຕົ້ນຕໍ ຄື: ມາດຕະຖານການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີ (GAP) ແລະ ມາດຕະຖານການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ (OA) ພ້ອມທັງ ວາງທິດທາງການພັດທະນາກະສິກຳສະອາດ ຢູ່ແຕ່ລະຫ້ອງຖິ່ນໃຫ້ເໝາະສົມ, ປັບປຸງບັນດາຂໍ້ກຳນົດກົດລະບຽບ ແລະ ມາດຕະຖານຂອງແຕ່ລະຮູບແບບການຜະລິດໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ໃຫ້ທຽບເທົ່າກັບສາກົນ.

ແຜນດຳເນີນງານນີ້ ມີ 09 ໂຄງການສະໜັບສະໜູນ ຄື: 1). ໂຄງການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາມາດຕະຖານລະບົບການຜະລິດກະສິກຳສະອາດ (ກະສິກຳທີ່ດີ, ກະສິກຳອິນຊີ, ...) ຂຶ້ນບັນຊີຄຸ້ມຄອງບັນດາພຶດທິ ຄວນຫວງຫ້າມ ໃນ ສປປ ລາວ, ຈົດທະບຽນບັນດາພຶດທິມີລັກສະເພາະຕາມພູມສັນຖານ, ຜະລິດຕະພັນແຫຼ່ງກຳເນີດ (GI); 2). ໂຄງການສ້າງຕົວແບບສາທິດ ແລະ ສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳສະອາດ (ກະສິກຳທີ່ດີ, ກະສິກຳອິນຊີ, ...); 3). ໂຄງການພັດທະນາລະບົບການຢັ້ງຢືນກະສິກຳສະອາດ ໃຫ້ເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ; 4). ໂຄງການພັດທະນາມາດຕະຖານການຜະລິດພຶດເສດຖະກິດ; 5). ໂຄງການພັດທະນາມາດຕະຖານຜະລິດຕະພັນພຶດ; 6). ໂຄງການສ້າງນິຕິກຳ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດ ແລະ ຈຳໜ່າຍຜົນຜະລິດກະສິກຳສະອາດ; 7). ໂຄງການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນວຽກງານພັດທະນາກະສິກຳສະອາດ; 8). ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ດ້ານການຄວບຄຸມລະບົບການຜະລິດກະສິກຳສະອາດ ແລະ 9). ໂຄງການສົ່ງເສີມການປຸກຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກເປັນສິນຄ້າ.

3.1.4 ແຜນດຳເນີນງານ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຊຸກຍູ້ການຜະລິດ

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ປັດໄຈການຜະລິດ ໃຫ້ເຂົ້າສູ່ລະບຽບກົດໝາຍຢ່າງເຂັ້ມງວດ ແລະ ມີປະສິດທິພາບສູງ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການຈົດທະບຽນ, ກວດສອບຄຸນນະພາບ, ຕິດຕາມການຜະລິດ, ສົ່ງອອກ, ນຳເຂົ້າ, ຈຳໜ່າຍ ແລະ ນຳໃຊ້ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມເຕັກນິກວິຊາການ ຕະຫຼອດຮອດການເກັບຮັກສາ ແລະ ທຳລາຍຖິ້ມ, ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ-ວັດຖຸເຕັກນິກທີ່ທັນສະໄໝ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ແຜນດຳເນີນງານນີ້ ມີ 09 ໂຄງການສະໜັບສະໜູນ ຄື: 1). ໂຄງການຂຶ້ນທະບຽນຊາວນາ; 2). ໂຄງການຂຶ້ນທະບຽນຟາມ, ຜູ້ປະກອບການ ໃນການປຸກພຶດສິນຄ້າເປົ້າໝາຍເພື່ອການສົ່ງອອກ; 3). ໂຄງການຄຸ້ມຄອງປັດໄຈການຜະລິດພຶດ (ແນວພັນພຶດ, ຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພຶດ); 4). ໂຄງການພັດທະນາລະບົບວິທະຍາການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ການປຸງແຕ່ງ; 5). ໂຄງການປັບປຸງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ນິຕິກຳດ້ານການປຸກຝັງ; 6). ໂຄງການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຊຸກຍູ້ການລົງທຶນ ໃນຂະແໜງການປຸກຝັງ; 7). ໂຄງການຫຼຸດຜ່ອນຜົນເສຍຫາຍການຜະລິດພຶດຈາກໄພທຳມະຊາດ; 8). ໂຄງການພັດທະນາເຄື່ອງມື ແລະ ກົນຈັກຮັບໃຊ້ວິທະຍາການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ 9). ໂຄງການສະໜັບສະໜູນການສ້າງບັນດານິຕິກຳຕ່າງໆ ໂດຍສະເພາະ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ດ້ານຍຸດທະສາດ ແລະ ບົດແນະນຳຕ່າງໆດ້ານວິຊາການ.

3.1.5 ແຜນດຳເນີນງານ ການພັດທະນາວຽກງານປ້ອງກັນພືດ ແລະ ກັກກັນພືດ

ປັບປຸງລະບົບປ້ອງກັນພືດ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບເພື່ອປ້ອງກັນສຸຂະພາບພືດ ແລະ ຊີວະນາໆພັນ, ຮັບປະກັນການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າແບບຍືນຍົງ ເພື່ອຮອງຮັບການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍປະຕິບັດຕາມສັນຍາ, ສັນທິສັນຍາສາກົນທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດເງື່ອນໄຂດ້ານສຸຂະພາບໄມພືດຂອງປະເທດຄູ່ຄ້າ.

ແຜນດຳເນີນງານນີ້ ມີ 11 ໂຄງການສະໜັບສະໜູນ ຄື: 1). ໂຄງການສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ບັນດານິຕິກຳ ດ້ານປ້ອງກັນ ແລະ ກັກກັນພືດ; 2). ໂຄງການປັບປຸງລະບົບສຸຂະພາບໄມພືດທົ່ວປະເທດ (SPS-WTO); 3). ໂຄງການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດປ້ອງກັນພືດ; 4). ໂຄງການພັດທະນາລະບົບປ້ອງກັນພືດແຫ່ງຊາດ; 5). ໂຄງການວິໄຈຄວາມສ່ຽງສັດຕູພືດ ສຳລັບເຈລະຈາການສົ່ງອອກ ແລະ ນຳເຂົ້າພືດ; 6). ໂຄງການພັດທະນາເຕັກນິກການບຳບັດສິນຄ້າກະສິກຳກ່ອນການສົ່ງອອກ (ຮົມຢາ, ຂ້າເຊື້ອ, ອົບອາຍນ້ຳ ແລະ ສາຍແສງລັງສີ); 7). ໂຄງການສຳຫຼວດ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີສັດຕູພືດ ທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດ; 8). ໂຄງການກວດກາ, ວິໄຈປັດໃຈການຜະລິດ ແລະ ສານພິດຕົກຄ້າງໃນຜະລິດຕະພັນພືດ; 9). ໂຄງການຕິດຕາມເຝົ້າລະວັງ ແລະ ພະຍາກອນການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ; 10). ໂຄງການປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດສັດຕູພືດ ແລະ ສ້າງຕາໜ່າງປ້ອງກັນພືດຂັ້ນບ້ານ ແລະ 11). ໂຄງການປັບປຸງດ້ານປ້ອງກັນພືດທົ່ວປະເທດ.

3.1.6 ແຜນດຳເນີນງານ ຄົ້ນຄວ້າດ້ານການປຸກຝັງ

ການຄົ້ນຄວ້າລະບົບຕ້ອງໄດ້ການຜະລິດກະສິກຳ ຕິດພັນກັບການລົງທຶນຄົ້ນຄວ້າດ້ານແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ພືດເສດຖະກິດ ໃຫ້ໄດ້ທັງປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ແນໃສ່ຮັບປະກັນການຜະລິດສະບຽງ ແລະ ສິນຄ້າ ໂດຍລັດເປັນຜູ້ລົງທຶນໂດຍກົງ ແລະ ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ຜູ້ປະກອບການສາມາດຮ່ວມລົງທຶນໄດ້.

ແຜນດຳເນີນງານນີ້ ມີ 09 ໂຄງການສະໜັບສະໜູນ ຄື: 1). ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າລະບົບຍາຍໂຄງປະກອບ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ລາຄາຜົນຜະລິດກະສິກຳ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ; 2). ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າພັດທະນາຕ້ອງໄດ້ມູນຄ່າເພີ່ມຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ; 3). ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າການຫັນເປັນທັນສະໄໝ ໃນຂົງເຂດຂະແໜງການກະສິກຳ; 4). ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າລະບົບຍາຍໂຄງດ້ານສິນເຊື້ອ ແລະ ການລົງທຶນ ສຳລັບການຜະລິດກະສິກຳ; 5). ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຜະລິດແນວພັນເຂົ້າ; 6). ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຜະລິດແນວພັນພືດເສດຖະກິດ (ສາລີແຂງ, ມັນຕົ້ນ, ກາເຟ, ໝາກກ້ວຍ,...); 7). ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຜະລິດແນວພັນພືດຝັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ; 8). ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາເຕັກນິກການຜະລິດ ແລະ ລະບົບການຜະລິດໃໝ່ ແລະ 9). ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາວິທະຍາການຫຼັງການເກັບກ່ຽວໃໝ່.

3.1.7 ແຜນດຳເນີນງານ ການຜະລິດພືດເປັນສິນຄ້າ

ສຶກສາ ແລະ ກຳນົດພືດເພື່ອເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກ ຕາມທ່າແຮງຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບເງື່ອນໄຂຂອງບັນດາປະເທດທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການນຳເຂົ້າ. ໂດຍຜ່ານການປັບປຸງຂອດການຜະລິດ, ແປຮູບ ແລະ ປຸງແຕ່ງ ເຊິ່ງປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານ ດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜົນຜະລິດ, ພ້ອມທັງສ້າງລະບຽບ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດດ້ານສຸຂະພາບໄມພືດເພື່ອເປັນບ່ອນອີງ ແລະ ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ ໃນຂະບວນການຕ້ອງໄດ້ຕ່າງໆ.

ແຜນດຳເນີນງານນີ້ ມີ 06 ໂຄງການສະໜັບສະໜູນຄື: 1). ໂຄງການຜະລິດເຂົ້າເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກ; 2). ໂຄງການຜະລິດພືດເສດຖະກິດເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກ (ກາເຟ, ສາລີແຂງ, ມັນຕົ້ນ, ກ້ວຍ,...); 3). ໂຄງການສົ່ງເສີມການພັດທະນາກຸ່ມການຜະລິດ ແລະ ສະຫະກອນ; 4). ໂຄງການສົ່ງເສີມພັດທະນາທຸລະກິດກະສິກຳ; 5). ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ 6). ໂຄງການ ສົ່ງເສີມການຫັນເປັນທັນສະໄໝ.

3.1.8 ແຜນດຳເນີນງານ ການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາບຸກຄະລາກອນດ້ານການປຸກຝັງ, ປ້ອງກັນ-ກັກກັນພຶດ, ບຸກຄະລາກອນດ້ານການວິໄຈ

ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຂະແໜງການປຸກຝັງ ແຕ່ສູນກາງຮອດທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ບຸກຄະລະກອນ, ວິຊາການສະເພາະດ້ານ, ຄົ້ນຄວ້ານຳສະເໜີ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງໃຫ້ຮັດກຸມ ແລະ ກະທັດລັດ, ກຳນົດແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງລະຫວ່າງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງ ຖິ່ນໃຫ້ເໝາະສົມ, ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງບັນດານິຕິກຳເປັນເຄື່ອງມືຄຸ້ມຄອງມະຫາພາກ ກ່ຽວກັບ ໜ້າທີ່ ແລະ ພາລະບົດບາດຂອງຂະແໜງການປຸກຝັງ ເພື່ອໃຫ້ຂະແໜງການປຸກຝັງທຸກຂັ້ນ ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ມີການເຄື່ອນໄຫວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

ເພື່ອປະຕິບັດຕາມທິດນຳໃນການສ້າງລັດແຫ່ງກົດໝາຍ, ຂະແໜງການປຸກຝັງ ຕ້ອງສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກະສິກຳສະອາດ, ວຽກງານປ້ອງກັນພຶດ, ການຄຸ້ມຄອງປັດໄຈການຜະລິດ ແລະ ຫົວໜ່ວຍການຜະລິດ-ທຸລະກິດດ້ານການປຸກຝັງ ພ້ອມທັງສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ, ຊຸກຍູ້ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃຫ້ມີຜົນສັກສິດ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ຢ່າງເປັນເອກະພາບ ແຕ່ສູນກາງຮອດທ້ອງຖິ່ນ.

ແຜນງານນີ້, ມີ 06 ໂຄງການສະໜັບສະໜູນ ຄື: 1). ໂຄງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ພະນັກງານວິຊາການສະເພາະດ້ານ (ແມງໄມ້, ພະຍາດພຶດ, ນັກວິໄຈໃນຫ້ອງທົດລອງ, ຊ່ຽວຊານສະເພາະພຶດ, ປະສົມພັນພຶດ); 2). ໂຄງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ ພະນັກງານກັກກັນພຶດ ປະຈຳດ່ານສາກົນທົ່ວປະເທດ; 3). ໂຄງການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍລິການຂອງພະນັກງານ ຂອງຂະແໜງການຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ; 4). ໂຄງການພັດທະນາສີມືແຮງງານດ້ານກະສິກຳ; 5). ໂຄງການ ຄຸ້ມຄອງແຮງງານກະສິກຳ ພາກສະໜາມ ແລະ 6). ໂຄງການຕົວແບບຫຼຸດຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ໂດຍການໃຊ້ກົນຈັກທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບການຜະລິດຕິດພັນກັບການພັດທະນາຊົນນະບົດແບບໃໝ່.

3.2. ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

3.2.1 ມາດຕະການ ເພີ່ມປະສິດທິພາບການຜະລິດ

- 1) ຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ຜະລິດ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບແຕ່ລະເຂດແຄວ້ນຕາມທຳແຮງ ແລະ ຂໍ້ໄດ້ປຽບທາງດ້ານນິເວດກະສິກຳ ຕິດພັນກັບການກຳນົດເປົ້າໝາຍການຜະລິດພຶດບຸລິມະສິດ ຕາມຄວາມສາມາດ ແລະ ທຳແຮງຕົວຈິງ ດ້ວຍການປັບປຸງພື້ນທີ່ການຜະລິດໃຫ້ແທດເໝາະກັບການນຳໃຊ້ກົນຈັກ, ຊຸກຍູ້ການຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານ ໃນເຂດພູດອຍຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ການຜະລິດພຶດ ເພື່ອຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານກັບທີ່ ພ້ອມທັງ ສົ່ງເສີມພຶດທີ່ເປັນເອກະລັກ ແລະ ທຳແຮງຂອງທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ກາຍເປັນສິນຄ້າ.
- 2) ຍົກສະມັດຕະພາບຕໍ່ເນື້ອທີ່ ໂດຍໃຊ້ເຕັກນິກກະເສດສຸມ, ນຳໃຊ້ແນວພັນປັບປຸງ, ຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພຶດທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກວິຊາການ, ເພີ່ມປະລິມານການນຳໃຊ້ກົນຈັກ ແລະ ເຕັກນິກທີ່ທັນສະໄໝເຂົ້າໃນການຜະລິດຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຕິດພັນກັບການປ້ອງກັນພຶດແບບປະສົມປະສານ ແລະ ວິທະຍາການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ເພື່ອຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເສຍຫາຍ.
- 3) ເພີ່ມຮອບວຽນການຜະລິດພຶດ ໃນພື້ນທີ່ມີນ້ຳຕອບສະໜອງໄດ້ 02 ລະດູ ໂດຍເລັ່ງໃສ່ຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ພຶດອື່ນ ທີ່ມີມູນຄ່າສູງຕາມທຳແຮງ, ສະພາບຂອງດິນ ແລະ ບໍລິມາດນ້ຳທີ່ສາມາດສະໜອງ, ນຳໃຊ້ມາດຕະການເຕັກນິກປຸກພຶດໝູນວຽນ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເນື້ອທີ່ເປົ່າຫວ່າງ ພ້ອມທັງກຳນົດຊະນິດພຶດຕາມຄວາມສາມາດສະໜອງນ້ຳ ຫຼື ບໍລິມາດນ້ຳໃນດິນພຽງພໍຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງພຶດ. 2

- 4) ເພີ່ມປະລິມານການຜະລິດເຂົ້າ ໂດຍການເຮັດກະເສດສຸມ ເປັນຕົ້ນຕໍ ໂດຍການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ ທັນສະໄໝ ແລະ ທີ່ເໝາະສົມກັບສະພາບທ້ອງຖິ່ນ (Smart Agriculture) ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ການຜະລິດ ຝຸ່ນ, ຢາ ແລະ ເຄື່ອງມືຮັບໃຊ້ ທີ່ປະເທດເຮົາສາມາດເຮັດໄດ້ເພື່ອແນ່ໃສ່ຫຼຸດຜ່ອນການນຳ ເຂົ້າ, ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ.

3.2.2 ມາດຕະການກະເສດສຸມ

1) ດ້ານແນວພັນ:

- ກຳນົດໂຄງປະກອບການກວດກາ ແລະ ຍັງຢືນແນວພັນພືດ ຕິດພັນກັບການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ແນວ ພັນພືດ ທີ່ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ (ເຂດພຸດອຍ, ພຸພຽງ ແລະ ເຂດທົ່ງພຽງ) ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງ ຕະຫຼາດ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ການດຳເນີນທຸລະກິດແນວພັນພືດ, ພ້ອມທັງຊຸກຍູ້ໃຫ້ ສູນ-ສະຖານີຜະລິດແນວພັນເຂົ້າ ລຸ້ນ 1 ໃຫ້ໄດ້ 100-150 ໂຕນ, ລຸ້ນ 2 ໃຫ້ໄດ້ 2,000-2,500 ໂຕນ ແລະ ຊຸກຍູ້ຜູ້ປະກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຜະລິດແນວພັນເຂົ້າຄຸນນະພາບລຸ້ນ 3 ໃຫ້ໄດ້ 60,000 ໂຕນ (ໃນນີ້ ແນວພັນເຂົ້າຈ້າວ ໃຫ້ກວມ 30%).
- ຊຸກຍູ້ຜູ້ປະກອບການຜະລິດເມັດພັນພືດ ໃຫ້ມີການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ຈຳໜ່າຍຢູ່ພາຍໃນປະເທດໃຫ້ຫຼາຍ ຂຶ້ນ ໂດຍມີການຈົດທະບຽນ ແລະ ໄດ້ຮັບການຍັງຢືນຄຸນນະພາບຕາມລະບຽບຫຼັກການ.
- ຊຸກຍູ້ໃຫ້ພາກສ່ວນເອກະຊົນທີ່ມີຄວາມສາມາດເໝາະສົມ ມາຍັງຢືນເມັດພັນພືດລຸ້ນ 3 ໂດຍຜ່ານການ ຄຸ້ມຄອງຂອງພາກລັດ ພ້ອມທັງຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການຄົ້ນຄວ້າແນວພັນພືດໃໝ່ ແລະ ປົກປ້ອງຊີວະນາໆພັນ ພືດ ຂອງ ສປປ ລາວ ຕາມສິນທິສັນຍາສາກົນທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ຕິດພັນກັບການຂຶ້ນທະບຽນ ແນວພັນພືດ ແລະ ແນວພັນພືດທຳມະຊາດທີ່ມີຄຸນຄ່າ ໂດຍມີການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບຊີ້ນຳ ແລະ ໜ່ວຍງານວິຊາການຄຸ້ມຄອງແນວພັນແຫ່ງຊາດ (National Seed Board).
- ຊຸກຍູ້ການນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າປັບປຸງ ສຳລັບນາປີ ໃຫ້ກວມ 80-90% ໂດຍການນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າ ທີ່ໄດ້ຮັບການຍັງຢືນ ຫຼາຍກວ່າ 10% ພ້ອມທັງຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ປະກອບການຜະລິດແນວພັນພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໜາກ ເພື່ອທົດແທນການນຳເຂົ້າໃຫ້ໄດ້ 20%.
- ຜູ້ຜະລິດ, ກຸ່ມຜະລິດ, ສະມາຄົມ ຫຼື ຜູ້ປະກອບການກະສິກຳທີ່ດີ (GAP), ກະສິກຳອິນຊີ (OA), ຜະລິດຕະພັນແຫຼ່ງກຳເນີດ (GI), ກະສິກຳອະນຸລັກ (Ag. Conservation) ຫຼື ຟາມຜະລິດ ຕ້ອງ ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການກະສິກຳສະອາດ, ສ່ວນການຜະລິດເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ, ກາເຟ, ຊາ ແລະ ແນວພັນພືດ ອື່ນ ທີ່ເປັນເອກະລັກສະເພາະຢູ່ໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ກໍ່ຕ້ອງສຶກສາ, ທົດສອບ, ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຂະຫຍາຍຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນອື່ນ ເພື່ອຂະຫຍາຍແນວພັນດັ່ງກ່າວໄປໄດ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຫຼື ສາມາດເພີ່ມ ສະມັດຕະພາບໃຫ້ສູງຂຶ້ນ.
- ຜູ້ປະກອບການຄ້າຂາຍເຂົ້າທີ່ໄດ້ຮັບການຍັງຢືນກະສິກຳທີ່ດີ (GAP), ກະສິກຳອິນຊີ (OA), ກະສິກຳທີ່ມີເຂດຜະລິດເປັນເອກະລັກສະເພາະ (GI), ກະສິກຳອະນຸລັກ (Ag. Conservation) ຫຼື ຟາມຜະລິດຕ້ອງນຳໃຊ້ກາໝາຍສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ຜະລິດ.

2) ດ້ານຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ:

- ປັບປຸງກົນໄກການຂຶ້ນທະບຽນຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດໃຫ້ວ່ອງໄວ ໂດຍໃຫ້ມີໜ່ວຍງານກວດກາ ຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດປະຈຳແຕ່ລະແຂວງ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານບຸກຄະລາກອນ ແຕ່ລະກາງ ຮອດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສ້າງພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ, ທ້ອງວິໄຈ ແລະ ກຳນົດມາດຖານຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບ ສັດຕູພືດ ຕິດພັນກັບການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດ, ນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ, ຈຳໜ່າຍ, ນຳໃຊ້ ແລະ ທຳລາຍຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມມາດຖານເຕັກນິກວິຊາການ ພ້ອມທັງສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ຝຸ່ນ

ແລະ ຢາປາບສັດຕູພຶດໃຫ້ພຽງພໍ ດ້ວຍການອໍານວຍຄວາມສະດວກ ຜູ້ປະກອບການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສະໜອງຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພຶດ ໂດຍມີສັນຍາຊື້ຂາຍຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຕະຫຼາດ.

- ຊຸກຍູ້ ເອກະຊົນໃຫ້ລົງທຶນໃສ່ໂຮງງານຜະລິດຝຸ່ນເຄມີ ແລະ ຝຸ່ນຊີວະພາບ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ພ້ອມທັງສ້າງເງື່ອນໄຂອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ນະໂຍບາຍກົນໄກກະຕຸ້ນການລົງທຶນຢ່າງເໝາະສົມ.
- ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກການນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພຶດ ໂດຍການປັບປຸງຂະບວນການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບອະນຸຍາດ ກ່ຽວກັບ ການຜະລິດ, ສົ່ງອອກ, ນໍາເຂົ້າ, ຈໍາໜ່າຍ, ເກັບຮັກສາ, ນໍາໃຊ້ ແລະ ທຳລາຍຢາປາບສັດຕູພຶດ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບັນດາປະເທດໃນອາຊຽນ ແລະ ສາກົນ, ພ້ອມທັງສ້າງລະບົບການກວດກາຢາປາບສັດຕູພຶດ, ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພຶດ.

3) ດ້ານການປັບປຸງ ແລະ ບໍາລຸງຄົນ:

- ຊຸກຍູ້ໃຫ້ນໍາໃຊ້ ຝຸ່ນເຄມີ, ຝຸ່ນຊີວະພາບ, ຝຸ່ນອິນຊີ (ຝຸ່ນບົມ, ຝຸ່ນໝັກ, ຝຸ່ນຄອກ), ຝຸ່ນຂຽວ ປະສົມປະສານກັບການປຸກພືດຕະກຸນຖົ່ວ, ປຸກພືດສະຫຼັບແບບໝູນວຽນເພື່ອເພີ່ມຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ.

4) ດ້ານກົນຈັກກະສິກໍາ:

- ດຳເນີນການສໍາຫຼວດ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນກົນຈັກກະສິກໍາ ຕິດພັນກັບການຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ກົນຈັກກະສິກໍາເຂົ້າໃນການຜະລິດໃຫ້ກວ້າງຂວາງໃນເຂດທີ່ມີເງື່ອນໄຂເພື່ອທົດແທນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນແຮງງານຄົນ.
- ຊຸກຍູ້ຜູ້ປະກອບການ ໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາ ແລະ ບໍລິການກົນຈັກກະສິກໍາ ດ້ວຍການອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແກ່ການນໍາເຂົ້າ ແລະ ບໍລິການກົນຈັກກະສິກໍາ ໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຜະລິດພຶດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ວຽກງານປຸກຝັງມີການຂະຫຍາຍຕົວໄວຂຶ້ນ.

3.2.3 ມາດຕະການດ້ານປ້ອງກັນພຶດ

- 1) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ລະບົບການກວດກາຢັ້ງຢືນສຸຂະານາໄມພຶດ ໃຫ້ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ດ້ວຍການປັບປຸງຄວາມສາມາດໃນການສໍາຫຼວດ, ວິໄຈ ແລະ ການສ້າງບັນຊີສັດຕູພຶດ, ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງລະບົບຕິດຕາມເຝົ້າລະວັງ-ພະຍາກອນສັດຕູພຶດ ລວມທັງລະບົບຄຸ້ມຄອງ ແລະ ລາຍງານຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານສະພາບສັດຕູພຶດ ລວມທັງກຳນົດເງື່ອນໄຂ ແລະ ມາດຕະການສຸຂະານາໄມພຶດ ຕໍ່ການນໍາເຂົ້າພຶດ ແລະ ພາຍຫຼັງການນໍາເຂົ້າເມັດພັນ, ແນວພັນພຶດ.
- 2) ປະຕິບັດພັນທະໃນການເຊື່ອມໂຍງກັບ ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ດ້ານການປ້ອງກັນພຶດຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ ດ້ວຍການສ້າງສະຖານກັກກັນ ສໍາລັບການຕິດຕາມ-ກວດສອບ, ການຕິດແປດສັດຕູພຶດຕ່າງແດນ AIS, ພາຍຫຼັງການນໍາເຂົ້າພຶດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນພຶດເຂົ້າມາໃນ ສປປ ລາວ.
- 3) ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາເຕັກນິກ ການບໍາບັດ ສໍາລັບດຳເນີນການບໍລິການສຸຂະານາໄມພຶດ (ຮົມຢາ-ຂ້າເຊື້ອ, ອົບອາຍຮ້ອນ, ອາຍເຢັນ).
- 4) ປັບປຸງຫ້ອງວິໄຈຂັ້ນສູນກາງ ຢູ່ສູນປ້ອງກັນພຶດໃຫ້ໄດ້ ISO 17025 ເພື່ອຮອງຮັບການກວດກາ, ຢັ້ງຢືນດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ສານຕົກຕ້າງຈາກຢາປາບສັດຕູພຶດ ພ້ອມທັງສ້າງຕາໜ່າງປ້ອງກັນພຶດແຕ່ສູນກາງລົງຮອດຂັ້ນບ້ານ ຕິດພັນກັບການສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ວິຊາການສະເພາະດ້ານແມງໄມ້, ພະຍາດພຶດ, ຫຍ້າ, ສັດຮາວິພຶດ ແລະ ເຊື້ອຊີວະວິທະຍາ.

3.2.4 ມາດຕະການຄຸ້ມຄອງດິນປູກຝັງ

- 1) ຊຸກຍູ້ ການນຳໃຊ້ດິນປູກຝັງໃນເຂດຊົນລະປະທານໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງສຸດ, ສຳລັບດິນທີ່ຍັງເປົ່າຫວ່າງ ແລະ ດິນ ທີ່ຂາດຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຕ້ອງນຳໃຊ້ມາດຕະການອຳນວຍຄວາມສະດວກ ເພື່ອດຶງດູດໃຫ້ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ນັກລົງທຶນ ມາທຳການຜະລິດ.
- 2) ແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງຢ່າງຈະແຈ້ງ ເຊັ່ນ: ສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ມີການປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການປົກປ້ອງ ໂດຍເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ດິນປູກຝັງເພື່ອຮັບໃຊ້ການຜະລິດໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ.
- 3) ສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ໃຫ້ມີການລົງທຶນຈາກພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນເຂົ້າໃສ່ວຽກງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປູກຝັງໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.
- 4) ສະໜັບສະໜູນການສ້າງພະນັກງານວິຊາການກັບທີ່ ດ້ານປັບປຸງບຳລຸງດິນປູກຝັງໃນລະດັບແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ກຸ່ມບ້ານຢ່າງພຽງພໍ.
- 5) ນຳໃຊ້ເຕັກນິກວິທະຍາສາດ ໃນການກຳນົດ, ຈັດສັນ, ວາງແຜນນຳໃຊ້ ແລະ ປັບປຸງດິນຢ່າງເໝາະສົມ ເຊັ່ນ: ແຜນທີ່ການຈັດປະເທດດິນ ແລະ ຄຸນລັກສະນະໂຄງສ້າງຂອງດິນໃນແຕ່ລະເຂດ ເພື່ອຈັດສັນກຳນົດພືດທີ່ປູກໃຫ້ມີປະສິດທິພາບສູງສຸດໄປຄວບຄູ່ກັບການປົກປ້ອງດິນກະສິກຳທີ່ຢູ່ໃນເຂດບຸລິມະສິດເໝາະສົມກັບການປູກພືດທ່າແຮງ ເຊັ່ນ: ພຸພຸງບໍລິເວນທີ່ເໝາະສົມສຳລັບປູກກາເຟ ແລະ ພືດຜັກ ຕ້ອງສະຫງວນໄວ້ ແລະ ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ປູກພືດອື່ນທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ ເຊັ່ນ: ພືດທຳລາຍຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, ພືດທີ່ສ້າງໃຫ້ດິນກາຍເປັນດິນກົດ, ດິນດ່າງ ຫຼື ດິນເຄັມ.

3.2.5 ມາດຕະການຄຸ້ມຄອງກະສິກຳສະອາດ

- 1) ກຳນົດພື້ນທີ່ຜະລິດກະສິກຳສະອາດ ທີ່ມີທ່າແຮງຢູ່ແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສະດວກໃນການຄຸ້ມຄອງ ເຊັ່ນ: ທົ່ງພຽງໃຫຍ່, ທົ່ງພຽງກາງ ແລະ ທົ່ງພຽງນ້ອຍ ແລະ ພື້ນທີ່ອື່ນໆທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມ ແນໃສ່ໃຫ້ມີຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ GAP ເພີ່ມຂຶ້ນ 3% ຫຼື ເທົ່າກັບ 100,000 ຟາມ ແລະ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ກະສິກຳອື່ນຊິ ເພີ່ມຂຶ້ນ 2% ຫຼື ເທົ່າກັບ 70,000 ຟາມ ດ້ວຍການສຳຫຼວດ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ສຶກສາທ່າແຮງ, ສ້າງແຜນ ແລະ ວາງທິດທາງພັດທະນາ ໃຫ້ເໝາະສົມຢູ່ແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ.
- 2) ສ້າງມາດຕະຖານກະສິກຳສະອາດ ໃຫ້ເປັນມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ໂດຍການປັບປຸງ ແລະ ຍົກລະດັບມາດຕະຖານທີ່ມີຢູ່ (OA, GAP) ໃຫ້ກາຍເປັນລະບຽບ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ ໄປພ້ອມ ກັບການເຜີຍແຜ່ບັນດານິຕິກຳກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ໃຫ້ສັງຄົມຢ່າງທົ່ວເຖິງ ແລະ ດຳເນີນການປະເມີນຜົນ ດ້ານມາດຕະຖານລະຫວ່າງສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍ;
- 3) ສ້າງລະບົບການຮັບຮອງ ໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານສາກົນ ISO/IEC 17011 ແລະ ຍັງຢືນມາດຕະຖານໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານສາກົນ ISO/IEC 17065 ດ້ວຍການສ້າງຫ້ອງວິໄຈແຫ່ງຊາດ ແລະ ເຄື່ອງມືໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ ISO/IEC 17025 ໄປຄຽງຄູ່ກັບການສ້າງນັກກວດສອບ (Auditor) ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ, ນັກກວດກາ (Inspector) ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ ISO/IEC 19011, ທີ່ປຶກສາຟາມ (Farm Advisor) ຢູ່ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ວິຊາການກວດກາຄຸນນະພາບພາຍໃນ ICS ຢູ່ກຸ່ມຜະລິດ.
- 4) ພັດທະນາ, ເຜີຍແຜ່ ແລະ ຂະຫຍາຍເຕັກນິກກະສິກຳສະອາດ ໂດຍການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ບຸກຄະລາກອນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາເຕັກນິກກະສິກຳສະອາດ ເຊັ່ນ: ສ້າງສວນສາທິດການຜະລິດກະສິກຳສະອາດແຫ່ງຊາດ, ສວນສາທິດກະສິກຳສະອາດແຂວງ (ທີ່ມີເງື່ອນໄຂ) ແລະ

ສ້າງວິທະຍາກອນ ໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ຕິດພັນກັບການຈັດຝຶກອົບຮົມ, ສຳມະນາ, ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ຮ່ວມງານວາງສະແດງ, ຈັດງານວັນກະສິກຳສະອາດ, ສ້າງຄູ່ມືການຜະລິດກະສິກຳສະອາດຕາມມາດຕະຖານສະເພາະພືດ ແລະ ສ້າງຄູ່ມືແນະນຳ ການສ້າງລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນຂອງກຸ່ມ ລວມທັງຊຸກຍູ້ຜູ້ປະກອບການ ໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນວຽກງານດັ່ງກ່າວຫຼາຍຂຶ້ນ ຕິດພັນກັບການຊຸກຍູ້ການຂະຫຍາຍຕະຫຼາດ.

3.3.6 ມາດຕະການເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີໃນການປຸກພືດ

- 1) ກຳນົດພືດ ແລະ ແນວພັນພືດ ໃຫ້ເໝາະສົມກັບສະພາບພື້ນທີ່ ໃນເຂດທີ່ງຽງ ແລະ ພຸດອຍ ໂດຍອີງໃສ່ບັນດາພືດບຸລິມະສິດເປັນຫຼັກ ພ້ອມທັງກຳນົດຊະນິດຝຸນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ ໃຫ້ເໝາະສົມກັບຊະນິດພືດ, ສະພາບພື້ນທີ່ ແລະ ປະລິມານທີ່ເໝາະສົມ.
- 2) ກຳນົດໝາຍເຕັກນິກລະບົບການປຸກພືດໃຫ້ແທດເໝາະ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບເອກະລັກ ຂອງແຕ່ລະເຂດແຄວ້ນ, ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມເຕັກນິກກະເສດສຸມ, ປັບປຸງພື້ນທີ່ການຜະລິດໃຫ້ເໝາະສົມກັບການນຳໃຊ້ກິນຈັກໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ເພື່ອຍົກສູງສະມັດຕະພາບ ພ້ອມທັງສຶກສາທຳແຮງສະເພາະພືດ ທີ່ເປັນເອກະລັກ ເພື່ອປ້ອງກັນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງໜ້າດິນ.
- 3) ຊຸກຍູ້ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກປຸກພືດແບບປະສົມປະສານ ໃນເຂດພຸດອຍຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ເພື່ອຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານກັບທີ່ ແລະ ປ້ອງກັນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕິດພັນກັບການຜະລິດພືດ ທີ່ມີເອກະລັກໃຫ້ເປັນສິນຄ້າຫຼາກຫຼາຍ, ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ ແລະ ປົກປ້ອງພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນປະສົມປະສານກັບການດັດປັບ ແລະ ນຳໃຊ້ເຕັກນິກທັນສະໄໝ ເພື່ອໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບຕົວຈິງ.
- 4) ພັດທະນາ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ເຕັກນິກວິທະຍາການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ເຄື່ອງມືທີ່ທັນສະໄໝ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບແຕ່ລະພືດ ເພື່ອຮັກສາຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ພ້ອມທັງຫຼຸດຜ່ອນຜົນເສຍຫາຍຜົນຜະລິດ.

3.2.7 ມາດຕະການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ການຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງກະສິກຳ

- 1) ຊຸກຍູ້ ແລະ ສະໜັບສະໜູນດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ມາດຕະຖານກະສິກຳສະອາດ ໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດປຸກພືດ ເພື່ອສະໜອງວັດຖຸດິບໃຫ້ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ ຕາມມາດຕະຖານໃດໜຶ່ງ ຕິດພັນກັບການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ເພີ່ມມູນຄ່າ ແລະ ສັນຍາຜູກພັນສອງສິ້ນ ໂດຍອີງຕາມກົນໄກ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ການຕະຫຼາດ.
- 2) ຄົ້ນຄວ້າເຕັກໂນໂລຊີ ດ້ານລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ, ການປະຕິບັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ການປຸງແຕ່ງກະສິກຳທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານສາກົນ ໄປຄຽງຄູ່ກັນ ເຊັ່ນ: GAP, GMP, GHP, HACCP... ກ້າວໄປສູ່ການຜະລິດແບບເປັນຟາມຂະໜາດໃຫຍ່ ຕິດພັນກັບການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມ ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ປະກອບການລົງທຶນໃສ່ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ສົ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມຂອງພືດຜັກ ໂດຍສະເພາະ ລະບົບວິທະຍາການຫຼັງເກັບກ່ຽວ (ລານ, ໂຮງເຮືອນຄັດເກຣດ, ຫຸ້ມຫໍ່, ສາງເຢັນ, ລະບົບການຂົນສົ່ງ ແລະ ການປຸງແຕ່ງ) ເພື່ອດຳເນີນກິດຈະການປຸງແຕ່ງກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາເປັນສິນຄ້າໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ.
- 3) ພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມ ໂດຍການຍົກສູງມາດຕະຖານການຜະລິດ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດມີການຍິ່ງຢືນ ແລະ ຮັບຮອງຕາມມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ມາດຕະຖານກະສິກຳທີ່ຕິດພັນກັບການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດກ່ອນ ແລະ ຫຼັງເກັບກ່ຽວ ຢ່າງເປັນລະບົບ, ພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ຈຳເປັນ, ກ້າວໄປເຖິງການແປຮູບ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນເສຍຫາຍຂອງຜົນຜະລິດ ແລະ ສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໃນການສົ່ງອອກ ດ້ວຍການອຳນວຍຄວາມສະດວກ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສົ່ງເສີມລະບົບການຄ້າທີ່ເປັນທຳ.

ເຊັ່ນ: ປັບປຸງບັນດາໂຮງສີເຂົ້າທັນສະໄໝ ເພື່ອຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຄວາມສະອາດ ແລະ ປອດໄພ ຕາມມາດຕະຖານ GMP, ຂະຫຍາຍ ແລະ ປັບປຸງອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ ຜົນຜະລິດກະສິກຳ ແນໃສ່ ເຮັດໃຫ້ໂຄງປະກອບເສດຖະກິດທີ່ມີກະສິກຳ ຕິດພັນກັບອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການບໍລິການ.

3.2.8 ມາດຕະການແຮງງານການຜະລິດດ້ານກະສິກຳ

- 1) ສົ່ງເສີມການຜະລິດໃນຮູບແບບກຸ່ມ, ສະຫະກອນ ຫຼື ລວມໝູ່ ແລະ ວິສາຫະກິດ ເພື່ອຫັນເອົາຊາວກະສິກອນ ທີ່ມີການຜະລິດແບບກະແຈກກະຈາຍພໍ້ໄພພໍ້ລາວ ເຂົ້າເປັນຊາວນາອາຊີບ ທີ່ມີສິນແຮງງານອັນແນ່ນອນ, ສາມາດແຂ່ງຂັນກັບພາກພື້ນ, ສາກົນ ຕິດພັນກັບການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ກົບຈັກທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບການຜະລິດໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ແນໃສ່ຫຼຸດຕົ້ນທຶນການຜະລິດດ້ານແຮງງານໃຫ້ຕໍ່າລົງ 30-40%.
- 2) ປະຕິບັດທິດນຳ ພັດທະນາຊີບນະບົດແບບໃໝ່ ໂດຍສ້າງບ້ານໃຫຍ່ເປັນຕົວເມືອງນ້ອຍ ໂດຍການສ້າງລະບົບການຜະລິດຕິດພັນກັບການປຸງແຕ່ງ ແລະ ການບໍລິການແຕ່ຫົວທີ່ ເພື່ອດຶງດູດການລົງທຶນ, ແຮງງານພາກກະສິກຳກັບທີ່ ດ້ວຍວິທີການປຸກຈິດສຳນຶກໃຫ້ ມີຄວາມກະຕືລືລົ້ນຫ່າວຫັນ ແລະ ມີຄວາມສົນໃຈ, ມັກຮັກອາຊີບ ໃນການສືບທອດມູນເຊື້ອດ້ານວຽກງານກະສິກຳ.

3.2.9 ມາດຕະການຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

1) ການປັບໂຕຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ

- ເຊື່ອມໂຍງແຜນການຄຸ້ມຄອງ, ປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາກະສິກຳ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ (DRR) ໃນຂົງເຂດກະສິກຳ ດ້ວຍການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ, ຄວາມສາມາດຂອງອົງກອນ ໃຫ້ສາມາດຮັບມືກັບຜົນກະທົບທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
- ສົມທົບກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອພັດທະນາມາດຕະການຮັບມືຕໍ່ຜົນກະທົບ ອັນເປັນຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍມີການຖອດຖອນບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການໃນການປະຕິບັດຕົວຈິງ ຕິດພັນກັບການພັດທະນາເຕັກນິກ ແລະ ລະບົບການຜະລິດທີ່ເໝາະສົມ, ນຳໃຊ້ບັດໄຈການຜະລິດຢ່າງເໝາະສົມ, ພັດທະນາຕາຕະລາງການປຸກພືດ, ແນວພັນປັບຕົວຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ພັດທະນາປັບປຸງບຳລຸງດິນກະສິກຳ.
- ປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ສ້າງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການເຕືອນໄພ, ກຳນົດເຂດຄວາມສ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນ, ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ກຸ່ມບັນດາທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ເປັນຕົ້ນ ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ທີ່ມີຄວາມອ່ອນແອຢ່າງແຮງໃນເວລາເກີດຜົນກະທົບ, ບັນດາມາດຕະການຮອງຮັບເມື່ອເຫດການເກີດຂຶ້ນ ແລະ ອື່ນໆ.

2) ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ

- ນຳໃຊ້ວິທີການປຸກຝັງທີ່ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ (ກະສິກຳອິນຊີ, ກະສິກຳສະອາດ ແລະ ນຳໃຊ້ວິທີການປ້ອງກັນພືດແບບປະສົມປະສານ), ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແບບຍືນຍົງ ໂດຍການນຳໃຊ້ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກພືດ ໄປລ້ຽງສັດ ແລະ ຈາກສັດມານຳລູງດິນ.
- ດຳເນີນການສຶກສາ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດຈະເກີດໄພພິບັດທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ເຂດທີ່ຕ່ຳ ຫຼື ລ່ອງແມ່ນ້ຳທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ນ້ຳຖ້ວມ, ເຂດຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ເຂດທີ່ມັກເກີດພະຍຸພະຍາດສັດ ແລະ ພະຍາດພືດລະບາດ (ແມງໄມ້, ໜູຂີ...), ເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ແລະ ອື່ນໆ ໂດຍນຳໃຊ້ເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ ເຂົ້າໃນການປະເມີນເຫດການ ເຊັ່ນ: ນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ, ນຳໃຊ້ລະບົບເຕືອນໄພທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ອື່ນໆ.

ພ້ອມນັ້ນ ກໍ່ຕ້ອງສຶກສາ ຄື້ນຄວ້າ, ພັດທະນາ, ປັບປຸງ ແລະ ຫັນໄປນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ແນວພັນພືດທີ່ມີຄວາມທົນຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ທົນຕໍ່ນ້ຳຖ້ວມ, ແຫ້ງແລ້ງ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ເຕັກນິກການປູກທີ່ເໝາະສົມ.

- ໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ ໂດຍສະເພາະ ເຂດນາໂຄກຢູ່ນອກເຂດຊົນລະປະທານ ແມ່ນສົ່ງເສີມປະຊາຊົນເກັບກັກນ້ຳ ດ້ວຍການສ້າງຝາຍຂະໜາດນ້ອຍ, ຕົ້ນຫ້ວຍຮ່ອງ, ຂຸດໜອງສະຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອເກັບກັກນ້ຳໄວ້ໃຊ້ໃນກໍລະນີຂາດນ້ຳ, ສ່ວນບ່ອນທີ່ບໍ່ມີເງື່ອນໄຂໃນການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງລະບົບຕິດຕາມ, ຄວບຄຸມ ແລະ ປ້ອງກັນ ແມ່ນສ້າງເປັນຕາຕະລາງການຜະລິດ ໂດຍກຳນົດຊະນິດເຂົ້າ ແລະ ພືດຕ່າງໆ ເພື່ອປູກໃຫ້ແທດເໝາະກັບເວລາ ແລະ ສະພາບພື້ນທີ່ (ທີ່ດິນ) ຕິດພັນກັບການສ້າງແຜນທີ່ກຳນົດຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ (ນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ) ໃນແຕ່ລະເຂດ.
- ນຳໃຊ້ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເຊັ່ນ: ອ່າງເກັບນ້ຳຊົນລະປະທານ ແລະ ອ່າງເກັບນ້ຳເຂື່ອນໄຟຟ້າຕ່າງໆ ດ້ວຍການຄວບຄຸມ ແລະ ກຳນົດລະດັບນ້ຳໃນອ່າງໃຫ້ເໝາະສົມ ແລະ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ປອດໄພກ່ອນລະດູນ້ຳນອງ (ຊ່ວງລະດູຝົນ) ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳງຸ່ມ 1, ນ້ຳມັງ 3, ນ້ຳເທີນ 2, ເທີນຫີນບຸນ, ເຊປຽນ-ເຊນ້ຳນ້ອຍ, ເຊກະໜານ ແລະ ອື່ນໆ ຫຼື ສ້າງລະບົບການອ່ວຍແລວນ້ຳອອກຈາກເຂດການຜະລິດ ທີ່ເປັນທີ່ງ່ຽມໃຫຍ່ເນື້ອທີ່ກວ້າງຂວາງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ເຊັ່ນ: ອ່າງເຊບັ້ງຫຽງ, ເຊບັ້ງໄຟ, ສ້າງລະບົບຄູປ້ອງກັນນ້ຳຖ້ວມ ໃນເຂດທີ່ມີເງື່ອນໄຂ, ສ້າງປະຕູນ້ຳ, ຕິດຕັ້ງລະບົບຈັກສູບນ້ຳເພື່ອລະບາຍນ້ຳ ແລະ ສ້າງຄອງລະບາຍນ້ຳ ໂດຍສະເພາະ ເຂດທີ່ງ່ຽມໃຫຍ່ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໄປຄຽງຄູ່ກັບການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ ເພື່ອຕິດຕາມລະດັບນ້ຳໃນແຕ່ລະສາຍນ້ຳທີ່ສຳຄັນ ໂດຍການກຳນົດລະດັບເຕືອນໄພສູກເສີນ (ຂັ້ນ 1, 2 ແລະ 3) ໃນແຕ່ລະສະຖານີວັດແທກລະດັບນ້ຳ ໂດຍສ້າງໃຫ້ມີສູນຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ແລະ ບັນຊາແບບລວມສູນ.

- 3) ການແກ້ໄຂໄພພິບັດທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍການສ້າງລະບົບຄັງແຮ່ແນວພັນພືດ ເພື່ອສາມາດສະໜອງໃນເວລາຕ້ອງການ ຕິດພັນກັບການສ້າງ ແລະ ພັດທະນາອົງກອນປະສານງານເພື່ອຮ່ວມມືແກ້ໄຂບັນຫາເກີດຈາກໄພພິບັດໃນກໍລະນີເກີດຂຶ້ນ.

3.2.10 ມາດຕະການດ້ານນິຕິກຳ

ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຂະແໜງການດ້ວຍລະບຽບກົດໝາຍ ຕາມທິດການສ້າງລັດແຫ່ງກົດໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ ນັ້ນ, ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2025 ຕ້ອງໄດ້ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງບັນດາກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳ ໃຕ້ກົດໝາຍຂອງຂະແໜງການປູກຝັງຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ຈຳເປັນ ເປັນຕົ້ນ ປັບປຸງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ກະສິກຳ (1998) ແລະ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປ້ອງກັນພືດ (2008), ສ້າງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ແນວພັນພືດ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຄື້ນຄວ້າສ້າງດຳລັດຈຳນວນໜຶ່ງ (ການປະຕິບັດມາດຕະຖານກະສິກຳສະອາດ, ການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ແນວພັນພືດ, ການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຕາໜ່າງປ້ອງກັນພືດ). ນອກນັ້ນ, ຍັງຕ້ອງໄດ້ສ້າງນິຕິກຳລະດັບກະຊວງ (ຄຳສັ່ງ, ຂໍ້ຕົກລົງ, ຄຳແນະນຳ ແລະ ແຈ້ງການຂອງລັດຖະມົນຕີ) ຕື່ມອີກ ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍນິຕິກຳຂອງຂັ້ນເທິງໃຫ້ເປັນອັນລະອຽດ.

3.3 ນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນອັນຈຳເປັນ

3.3.1. ນະໂຍບາຍໃນການເພີ່ມຜົນຜະລິດ, ຍົກສະມັດຕະພາບການຜະລິດແລະປັບປຸງບຳລຸງດິນ

- 1) ການນຳເຂົ້າຝຸ່ນເຄມີ ຕ້ອງໄດ້ຮັບຍົກເວັ້ນພາສີ 0%, ສ່ວນກິນຈັກກະສິກຳ ແມ່ນອີງຕາມບົດວິພາກເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ, ມີການຈຳກັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການນຳເຂົ້າຢາປາບສັດຕູພືດ ສຳລັບຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ໄດ້ຮັບການຈົດທະບຽນຢ່າງຖືກຕ້ອງ ມີສິດຂໍທູດຜ່ອນ ຫຼື ຍົກເວັ້ນພາສີນຳເຂົ້າ.

- 2) ດຳເນີນການຕິດຕາມກວດກາ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປູກຝັງ ຢ່າງເປັນລະບົບ, ພັດທະນາລະບົບການຂຶ້ນ
ຄະບຽບທີ່ດິນກະສິກຳ ເພື່ອຢັ້ງຢືນສິດການນຳໃຊ້ ໂດຍການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງບັນດານິຕິກຳ ແລະ
ຄອກຕິດແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການ ໃນການປັບປຸງບຳລຸງທີ່ດິນສຳລັບການປູກພືດແຕ່ລະຊະນິດ.

3.3.2. ນະໂຍບາຍໃນການປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ

ຮຸກຮົງສົ່ງເສີມຄະບວນການຜະລິດ ໃຫ້ເຂົ້າສູ່ຫຼັກວິຊາການລະບຽບການ ແລະ ນິຕິກຳ ກ່ຽວກັບ ການ
ປູກຝັງ ເປັນຕົ້ນ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ກະສິກຳ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປ້ອງກັນພືດ, ຂໍ້ຕົກລົງ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມ
ຄອງແບວໂຟດພືດ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງຢາປາບລັດຕຸພືດໃນ ສປປ ລາວ, ພ້ອມທັງປັບປຸງ
ກົງຈັກການຈັດຕັ້ງຄະແໜງການປູກຝັງຂັ້ນແຂວງ (ຄະແໜງປູກຝັງ), ການຊື້ບຸກຄະລາກອນດ້ານປູກຝັງ
ໄປຄະແໜງສຳເລັດ, ຄະແໜງຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ ຕ້ອງໃຫ້ມີການເພີ່ມໂກດຳພະນັກງານ-
ລັດຖະກອນຕື່ມໃນຄະແໜງການປູກຝັງ ແລະ ຊື້ບຸກຄະລາກອນປະຈຳດ້ານກົກກັນພືດ, ພະນັກງານປ້ອງ
ກັນພືດຕາມສາຍວິຊາການ ທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ.

3.3.3. ນະໂຍບາຍກະສິກຳສະອາດ

ສະໜັບສະໜູນການຜະລິດ ໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານກະສິກຳທີ່ດີ (GAP) ແລະ ມາດຕະຖານອັນຊີ
(OA) ຕາມທີ່ຕິດພັນກັບກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ໂດຍໃຫ້ຜູ້ຜະລິດທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານທັງສອງດ້ານນີ້ ໄດ້ຮັບການ
ຕົກເວັ້ນຄ່າທຳນຽມການເອກາໂບຢັ້ງຢືນ, ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນພາສີທີ່ດິນ 5 ປີ ທຳອິດ ແລະ ໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍ
ຄອກເບ້ຍຕຳ ເຂົ້າສູ່ການຜະລິດຕົວຈິງ ຕາມການສຶກສາຈາກບົດວິພາກເລດຖະກິດ-ເຕັກນິກ.

3.3.4. ນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນຊາວນາ ມີລາຍຮັບ 30% ຂຶ້ນໄປ

- 1) ອົກສາສະຖຽນລະພາບ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລາຄາເຂົ້າບໍ່ໃຫ້ມີການເໜັງຕີງ ເພື່ອໃຫ້ຊາວກະສິກອນສາມາດ
ໄດ້ກຳໄລ 30% ຂອງຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ໂດຍການແຊກແຊງລາຄາເຂົ້າ ຕາມກົດໝາຍການເໜັງຕີງ
ຄອງລາຄາເຂົ້າຕະຫຼາດໂລກ ຊຶ່ງພາກລັດສະໜັບສະໜູນໃຫ້ມີໜ່ວຍງານພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງ
ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການຕະຫຼາດເຂົ້າ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ໃນການຕິດຕາມ, ວິເຄາະ-ວິໄຈ ກ່ຽວກັບ
ຂໍ້ມູນຕະຫຼາດເຂົ້າ ພ້ອມທັງສະໜອງຂໍ້ມູນ ໃຫ້ແກ່ຫົວໜ່ວຍການຜະລິດ ແລະ ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບ
ພາກພື້ນ, ສາກົນ.
- 2) ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ຫຼຸດຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ໂດຍຫັນປ່ຽນຈາກແຮງງານຄົນ ເປັນກົນຈັກທັນສະໄໝ,
ຕິດພັນກັບການປະຕິບັດນະໂຍບາຍຫຼຸດຜ່ອນພາສີ ແລະ ອາກອນຊົມໃຊ້ ສຳລັບກົນຈັກທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນ
ການເຮັດນາ ດ້ວຍການພິຈາລະນາເປັນບຸລິມະສິດ ໃນຮູບແບບຂອງກຸ່ມການຜະລິດ ຫຼື ສະຫະກອນການ
ຜະລິດເຂົ້າເປັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ໃຫ້ບຸລິມະສິດ ສຳລັບນັກລົງທຶນເປັນລຳດັບຕໍ່ມາ ຕາມບົດວິພາກ
ເລດຖະກິດ-ເຕັກນິກ.
- 3) ຍົກເວັ້ນພາສີ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມສຳລັບປັດໄຈການຜະລິດ ແລະ ກົນຈັກການຜະລິດ ທີ່ກຸ່ມຜູ້
ປູກເຂົ້າສາມາດຈັດຊື້ໄດ້ ພ້ອມທັງຮຸກຮຸ້ນເສີມໃຫ້ນຳໃຊ້ແບວພັນເຂົ້າລຸ້ນສາມ 100%, ປ່ອຍສິນເຊື້ອ
ໄລຍະ 1 ປີ ດ້ວຍອັດຕາຄອກເບ້ຍຕຳ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປູກເຂົ້າ.

3.3.5. ນະໂຍບາຍຊຸກຍູ້ຜູ້ປະກອບການດຳເນີນທຸລະກິດດ້ານການປູກຝັງ

- 1) ສະເພາະການປູກເຂົ້າ ໃນເຂດໂຄງການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານແຫ່ງຊາດ:
ການລົງທຶນພາຍໃນ ຜູ້ປະກອບການ ທີ່ນຳເຂົ້າກົນຈັກກະສິກຳທັນສະໄໝແບບຄືຍຮູດ (ລົດໄຖບາ,
ເຄື່ອງຕົກກຳ, ເຄື່ອງປັກດຳ, ເຄື່ອງກວຽວເຂົ້າ) ຈະໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍເງິນກູ້ຢືມ ບໍ່ມີຄອກເບ້ຍພາຍໃນ 3,

ປີ ໃນຈຳນວນມູນຄ່າເຄື່ອງກິນຈັກນຳເຂົ້າ 50%, ສ່ວນຊາວກະສິກອນ, ກຸ່ມການຜະລິດ ແລະ ຜູ້ປະກອບການທີ່ຢູ່ໃນໂຄງການ ແລະ ເຂດຈຸດສຸມບຸລິມະສິດຂອງລັດຖະບານ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ແຕ່ 1 ເຮັກຕາຂຶ້ນໄປ, ມີເງື່ອນໄຂສະດວກໃນການປຸກເຂົ້າ ສາມາດເຮັດໄດ້ 2 ລະດູຂຶ້ນໄປ ຈະໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍເງິນກູ້ຢືມ ບໍ່ມີດອກເບ້ຍພາຍໃນ 1 ປີ ໃນຈຳນວນມູນຄ່າການລົງທຶນທັງໝົດ;

- ການລົງທຶນຕ່າງປະເທດ: ຜູ້ປະກອບການ ທີ່ຕັ້ງໂຮງງານຜະລິດຝຸ່ນເຄມີ, ຝຸ່ນຊີວະພາບ, ໂຮງອົບແຫ້ງ, ໂຮງສີ, ໂຮງຄັດເມັດ, ສາງເກັບມ້ຽນ, ໂຮງງານຜະລິດເຄື່ອງມືຮັບໃຊ້ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ປັດໄຈການຜະລິດກະສິກຳ ຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນຄ່າສຳປະທານທີ່ດິນ ສຳລັບເຂດພື້ນທີ່ປຸກສ້າງໂຮງງານ ແລະ ສຳນັກງານ ເປັນໄລຍະເວລາ 15 ປີ ແລະ ຈະໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍຄ່າກະແສໄຟຟ້າ ໂດຍສະຖານທີ່ກໍ່ສ້າງ ຫຼື ສຳປະທານດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງບໍ່ແມ່ນດິນນາ, ຈະໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມໂດຍບໍ່ເສຍອາກອນລາຍຮັບເປັນເວລາ 10 ປີ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງແຫ່ງທຶນກູ້ຢືມບໍ່ມີດອກເບ້ຍ ເປັນເວລາ 3 ປີ ໃນຈຳນວນວົງເງິນ 30% ຂອງການລົງທຶນທັງໝົດໃນເມື່ອບໍລິສັດ ແລະ ໂຮງງານສ້າງຕັ້ງສຳເລັດ.

- 2) ສະເພາະການປຸກພືດເປັນສິນຄ້າກະສິກຳໃນເຂດທົ່ວໄປ: ຈະໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍຫຼຸດຜ່ອນພາສີນຳເຂົ້າ ແລະ ອາກອນຊົມໃຊ້ກິນຈັກການກະເສດ ຕາມບົດວິພາກເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ ແລະ ຫາກປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານກະສິກຳທີ່ດີ ແລະ ກະສິກຳອິນຊີ ຈະໄດ້ຮັບເງື່ອນໄຂພິເສດ ຕາມນະໂຍບາຍການຜະລິດກະສິກຳລະອາດດ້ວຍ.

3.3.6. ນະໂຍບາຍດ້ານການເງິນ ແລະ ທະນາຄານ

- 1) **ຕໍ່ພາກສ່ວນຄົ້ນຄວ້າແນວພັນ:** ລັດມີນະໂຍບາຍການເງິນ ລົງທຶນໃສ່ການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງຮັບໃຊ້ການຄົ້ນຄວ້າແນວພັນ, ຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍເມັດພັນ ລຸ້ນ 1 ແລະ ລຸ້ນ 2 ໂດຍລົງທຶນ 100% ສຳລັບການຄົ້ນຄວ້າແນວພັນ, ຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍເມັດພັນ ລຸ້ນ 1 ແລະ ລຸ້ນ 2 ລັດມີນະໂຍບາຍການເງິນ ລົງທຶນໃສ່ການສ້າງຄວາມສາມາດບຸກຄະລາກອນ ໂດຍສະເພາະ ວິຊາການແນວພັນ.
- 2) **ຕໍ່ກຸ່ມຜະລິດ, ສະຫະກອນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການຂະຫຍາຍເມັດພັນເຂົ້າ:** ຍົກເວັ້ນພາສີ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບບັນດາວັດຖຸອຸປະກອນເຄື່ອງກິນຈັກ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຮັບໃຊ້ການຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍເມັດພັນລຸ້ນ 3 ຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບລາຄາຈຳໜ່າຍແນວພັນລຸ້ນ 3 ໃຫ້ສິນເຊື່ອໄລຍະສັ້ນ (ເທົ່າກັບ ຫຼື ຕ່ຳກວ່າໜຶ່ງປີ) ດ້ວຍອັດຕາດອກເບ້ຍຕ່ຳ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຊື້ປັດໄຈການຜະລິດ ແລະ ເປັນທຶນການຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍເມັດພັນລຸ້ນ 3 ໃຫ້ສິນເຊື່ອໄລຍະກາງ (1 ຫາ 5 ປີ) ເພື່ອນຳໃຊ້ສະເພາະການລົງທຶນເຄື່ອງຈັກ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຮັບໃຊ້ການຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍເມັດພັນລຸ້ນ 3 ໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ, ໃຫ້ສິນເຊື່ອໄລຍະຍາວ 5 ປີຂຶ້ນໄປ ເພື່ອນຳໃຊ້ສະເພາະການລົງທຶນເຄື່ອງຈັກ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຮັບໃຊ້ການຜະລິດຂະຫຍາຍ ແລະ ປຸງແຕ່ງເມັດພັນລຸ້ນ 3 ໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ.
- 3) **ຕໍ່ຜູ້ປະກອບການດຳເນີນການຜະລິດ ແລະ ສະໜອງປັດໄຈຂາເຂົ້າການຜະລິດ ແລະ ກິນຈັກການກະເສດ:** ຍົກເວັ້ນພາສີ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບບັນດາວັດຖຸອຸປະກອນເຄື່ອງກິນຈັກ ສຳລັບ ສ້າງໂຮງງານດຳເນີນການຜະລິດ ແລະ ສະໜອງປັດໄຈການຜະລິດເຂົ້າ ທີ່ ສປປ ລາວ ຜະລິດບໍ່ທັນໄດ້ ຫຼື ຍັງບໍ່ພຽງພໍ.
- 4) **ຕໍ່ຜູ້ປະກອບການດຳເນີນງານແປຮູບ, ປຸງແຕ່ງເພີ່ມມູນຄ່າ (ໂຮງສີ):** ຍົກເວັ້ນພາສີ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບບັນດາວັດຖຸອຸປະກອນເຄື່ອງກິນຈັກ ສຳລັບສ້າງໂຮງງານດຳເນີນງານແປຮູບ ປຸງແຕ່ງ ເພີ່ມມູນຄ່າຜົນຜະລິດເຂົ້າ, ໃຫ້ສິນເຊື່ອໄລຍະ 1 ປີ ເພື່ອເປັນທຶນໜຸນວຽນ ໃນດຳເນີນທຸລະ

ກົດແປຮູບ, ປຸງແຕ່ງເພີ່ມມູນຄ່າເຂົ້າ ດ້ວຍອັດຕາດອກເບ້ຍຕໍ່າ ແລະ ມີໄລຍະປອດໜີ້ຕົ້ນທຶນ ຕາມ ການພິຈາລະນາບົດວິພາກເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ.

ພາກທີ IV ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດພັດທະນາການປຸກຝັງ ຮອດປີ 2025 ສຳເລັດ ຜົນຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ນັ້ນ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມວິທີການຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

- 1) ຂະແໜງການປຸກຝັງແຕ່ລະຂັ້ນ ຕ້ອງສົມທົບກັບການຈັດຕັ້ງຂັ້ນຂອງຕົນ ເພື່ອໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ສັງຄົມ ໄດ້ຮັບຮູ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ເລິກເຊິ່ງ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ.
- 2) ກົມປຸກຝັງ ສົມທົບກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຄົ້ນຄວ້າ ຜົນຂະຫຍາຍຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ໃຫ້ເປັນອັນລະອຽດ ເປັນຕົ້ນ ບັນດາແຜນດຳເນີນງານ, ມາດຕະການ ແລະ ນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນອັນຈຳເປັນ ໂດຍ ລະບຸບັນດາກິດຈະກຳຍ່ອຍ, ຕົວຊີ້ວັດ, ກຳນົດເວລາ ແລະ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ໃຫ້ຈະແຈ້ງເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.
- 3) ສຳລັບຄວາມຮັບຜິດຊອບ ລະຫວ່າງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:
 - **ຂັ້ນສູນກາງ:** 1). ຜົນຂະຫຍາຍແນວທາງ, ມະຕິຂອງພັກ ໃຫ້ເປັນຍຸດທະສາດ, ແຜນງານ, ແຜນການ ແລະ ໂຄງການລະອຽດ; 2). ຄົ້ນຄວ້າກຳນົດນະໂຍບາຍ, ມາດຕະຖານເຕັກນິກ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບ ການປຸກຝັງ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການຄຸ້ມຄອງຂະແໜງການຕົນ ຢ່າງໜັກແໜ້ນ; 3). ຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການດ້ານບຸກຄະລາກອນໃນຂະແໜງການຕົນແຕ່ລະຂັ້ນ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຕົວຈິງ ຂອງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ; 4). ພົວພັນຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ ເພື່ອດຶງດູດການລົງທຶນ ແລະ ຍາດແຍ່ງການຊ່ວຍເຫຼືອຮອບດ້ານສາກົນ ມາສຸມໃສ່ພັດທະນາວຽກງານພັດທະນາການປຸກຝັງ; 5). ການແບ່ງງົບປະມານ, ວັດຖຸອຸປະກອນ ແລະ ພາຫະນະທີ່ຈຳເປັນໃນຂະແໜງການປຸກຝັງ ໃຫ້ລະອຽດ, ຈະແຈ້ງ ແລະ ຂາດຕົວ; 6). ປັບປຸງກົນໄກການບໍລິຫານລັດດ້ານຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂະແໜງການຕົນ ໃຫ້ມີຄວາມກະທັດຮັດ, ເຂົ້າໃຈງ່າຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ການປຸກຝັງຂອງປະຊາຊົນ ກໍຄື ການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງຜູ້ປະກອບການ.
 - **ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ:** 1). ຜົນຂະຫຍາຍຍຸດທະສາດນີ້ ເປັນແຜນວຽກ ແລະ ໂຄງການອັນລະອຽດ ໂດຍອີງໃສ່ສະພາບພື້ນຖານ, ເງື່ອນໄຂ, ຈຸດພິເສດ, ທ່າແຮງດ້ານຕ່າງໆ ແລະ ຄວາມສາມາດບົມຊ້ອນຕົວຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນຕົນ; 2). ສ້າງແຜນແມ່ບົດດ້ານການລົງທຶນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານງົບປະມານ ເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງປຸກຝັງ ໃນໄລຍະ 5 ປີ; 3). ສ້າງແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກລະອຽດ, ແຜນງົບປະມານ, ພາຫະນະ-ອຸປະກອນ ແລະ ແຜນດ້ານບຸກຄະລາກອນໃນແຕ່ລະໄລຍະ; 4). ຄົ້ນຄວ້ານຳສະເໜີຂຶ້ນເທິງ ໃນການບັນຈຸພະນັກງານ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຕຳແໜ່ງງານ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ; 5). ສົມທົບ ແລະ ຮ່ວມມືກັບອົງການຈັດຕັ້ງທັງພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ ເພື່ອສຸມໃສ່ ພັດທະນາວຽກງານປຸກຝັງຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ; 6). ຄຸ້ມຄອງພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ ເພື່ອຮັບຜິດຊອບ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບສູງ ແລະ ງົບປະມານ, ວັດຖຸອຸປະກອນ ແລະ ພາຫະນະທີ່ຕົນເອງຮັບຜິດຊອບ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບສູງ ແລະ 7). ປັບປຸງກົນໄກການບໍລິຫານ ໃຫ້ມີຄວາມຄ່ອງຕົວເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃນການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຊຸກຍູ້ວຽກງານປຸກຝັງຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການໃນທ້ອງຖິ່ນຕົນ. *g*

- 4) ກົມປຸກຝັງ ເປັນຜູ້ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງກົບໄກການຕັດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຍຸດທະສາດ ໂດຍສົມທົບ ກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ້ມ ລວມທັງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ ຖືກຕ້ອງໃບແຕ່ລະໄລຍະ ເປັນຕົ້ນ ດ້ານດີ-ດ້ານຕົ້ງໜ້າ, ດ້ານອ່ອນ-ຂໍ້ຄົງຄ້າງ ແລະ ສະເໜີວິທີແກ້ໄຂ ພ້ອມທັງ ຖອດຖອນເປັນບົດຮຽນ ໂດຍດຳເນີນການກວດກາຢ່າງເປັນລະບົບ, ຮອບດ້ານ, ເປັນປົກກະ ຄົ ແລະ ມີຈຸດສຸມເພື່ອໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ ກໍ່ຄື ການນຳກະຊວງ ເພື່ອຮັບຊາບ ແລະ ແກ້ໄຂຢ່າງທັນ ການ.
- 5) ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການປຸກຝັງ ເພື່ອຂໍ້ມູນທີ່ດີໃຫ້ແກ່ຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ປະກອບ ການ ແລະ ສັງຄົມທົ່ວໄປ ຊຶ່ງເປັນການປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດ, ສົ່ງເສີມຄວາມເປັນເຈົ້າການ ແລະ ຄວາມຕັ້ງໃຈຂອງຜູ້ປະກອບການ ທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດສະບັບນີ້. *g*

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ແຜນດຳເນີນງານ ແລະ ໂຄງການສະໜັບສະໜູນ ຄອບງົບ 2025

(ມີ 8 ແຜນດຳເນີນງານ ແລະ 58 ໂຄງການ)

> ແຜນດຳເນີນງານພັດທະນາເຕີບໂຕກະສິກໍາ

1. ໂຄງການ ພັດທະນາ ບໍລິຕິກຳ ກຽດກັບ ການຊຸມຄອງດິນແດນ.
2. ໂຄງການ ສ້າງຄວາມ ກໍ່ເປັນເອກກະພາບຜະລິດ ແລະ ວາງແຜນ ບໍ່ໃຊ້ເຕີບໂຕກະສິກໍາ.
3. ໂຄງການ ອະນຸລັກ ແລະ ພັດທະນາເຕີບໂຕກະສິກໍາ.
4. ໂຄງການ ພັດທະນາເຄືອກຍ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານສະຖາບັນ.

> ແຜນດຳເນີນງານພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ

5. ໂຄງການ ພັດທະນາຄຳປະຕິບັດລະບົບການ.
6. ໂຄງການ ພັດທະນາສູນ ແລະ ສະຖາບັນພັດທະນາເອກະຊົນກະສິກໍາ.
7. ໂຄງການ ພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານການຄ້າຄວາມເປັນລະບົບ ແລະ ການທົດສອບ.
8. ໂຄງການ ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາຕ້ອງວິໄຈ ກຽດກັບພຶດ ໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ ISO17025.

> ແຜນດຳເນີນງານພັດທະນາກະສິກໍາສະອາດ

9. ໂຄງການ ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາມາດຕະຖານລະບົບການຜະລິດກະສິກໍາສະອາດ(ກະສິກໍາເຕີບ, ກະສິກໍາອົບຊີ,...) ຂຶ້ນບົນຊື່ຊຸມຄອງບັນດາພຶດຕິຄວບຫວງຫ້າມ ໃບ ສປປ ລາວ, ຈົດທະບຽນບັນດາພຶດຕິພິລັກສະເພາະການຜະລິດ, ຜະລິດຕະພັນແຫຼ່ງກຳເນີດ (GI).
10. ໂຄງການສ້າງຕັ້ງແບບສາທິດ ແລະ ສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກໍາສະອາດ(ກະສິກໍາເຕີບ, ກະສິກໍາອົບຊີ,...).
11. ໂຄງການ ພັດທະນາລະບົບການຢັ້ງຢືນກະສິກໍາສະອາດ ໃຫ້ເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນແລະສາກົນ.
12. ໂຄງການ ພັດທະນາມາດຕະຖານ ການຜະລິດພຶດເສດຖະກິດ.
13. ໂຄງການ ພັດທະນາມາດຕະຖານ ຜະລິດຕະພັນພຶດ.
14. ໂຄງການ ສ້າງມິຕິກຳ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດ ແລະ ຈຳໜ່າຍຜົນຜະລິດກະສິກໍາສະອາດ.
15. ໂຄງການ ກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານເພື່ອສະໜັບສະໜູນວຽກງານພັດທະນາກະສິກໍາສະອາດ.
16. ໂຄງການ ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ດ້ານການຄວບຄຸມລະບົບການຜະລິດກະສິກໍາສະອາດ.
17. ໂຄງການ ສົ່ງເສີມການປຸກຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ ເປັນສິນຄ້າ.

> ແຜນດຳເນີນງານ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຊຸກຍູ້ການຜະລິດ

18. ໂຄງການ ຂຶ້ນທະບຽນຊາວນາ.
19. ໂຄງການ ຂຶ້ນທະບຽນຝາມ, ຜູ້ປະກອບການ ໃບການປຸກພຶດສິນຄ້າເປົ້າໝາຍເພື່ອການສົ່ງອອກ.
20. ໂຄງການ ຄຸ້ມຄອງປັດໃຈການຜະລິດພຶດ (ແນວພັນພຶດ, ຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບລົດຕູພຶດ).
21. ໂຄງການ ພັດທະນາລະບົບວິທະຍາການຫຼັກການເກັບກ່ຽວ ແລະ ການປຸງແຕ່ງ.
22. ໂຄງການ ປັບປຸງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ມິຕິກຳດ້ານການປຸກຝັງ.

23. ໂຄງການ ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຊຸກຍູ້ ການລົງທຶນ ໃນຂະແໜງການປູກຝັງ.
24. ໂຄງການຫຼຸດຜ່ອນຜົນເສຍຫາຍ ການຜະລິດພືດ ຈາກໄພທຳມະຊາດ.
25. ໂຄງການ ພັດທະນາເຄື່ອງມື ແລະ ກົນຈັກຮັບໃຊ້ ວິທະຍາການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ.
26. ໂຄງການສະໜັບສະໜູນ ການສ້າງບັນດານິຕິກຳຕ່າງໆ ໂດຍສະເພາະ ດ້ານນະໂຍບາຍ, ດ້ານຍຸດທະສາດ ແລະ ບົດແນະນຳຕ່າງໆດ້ານວິຊາການ.

➤ ແຜນດຳເນີນງານ ພັດທະນາ ວຽກງານປ້ອງກັນ ແລະ ກັກກັນພືດ

27. ໂຄງການສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ບັນດານິຕິກຳ ດ້ານປ້ອງກັນ ແລະ ກັກກັນພືດ.
28. ໂຄງການ ປັບປຸງລະບົບສຸຂາພາໄມພືດທົ່ວປະເທດ (SPS-WTO).
29. ໂຄງການ ສ້າງແຜນຍຸດທະສາດປ້ອງກັນພືດ.
30. ໂຄງການ ພັດທະນາລະບົບປ້ອງກັນພືດແຫ່ງຊາດ.
31. ໂຄງການ ວິໄຈຄວາມສ່ຽງສັດຕູພືດ ສຳລັບເຈລະຈາການສົ່ງອອກ ແລະ ນຳເຂົ້າພືດ.
32. ໂຄງການ ພັດທະນາເຕັກນິກການບຳບັດ ສິນຄ້າກະສິກຳກ່ອນການສົ່ງອອກ (ຮົມຢາ, ຂ້າເຊື້ອ, ອົບອາຍນ້ຳ ແລະ ສາຍແສງລັງສີ).
33. ໂຄງການ ສຳຫຼວດ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີສັດຕູພືດ ທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດ.
34. ໂຄງການ ກວດກາ, ວິໄຈ ປັດໃຈການຜະລິດ ແລະ ສານພິດຕົກຄ້າງໃນຜະລິດຕະພັນພືດ.
35. ໂຄງການ ຕິດຕາມເຝົ້າລະວັງ ແລະ ພະຍາກອນການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ.
36. ໂຄງການ ປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດສັດຕູພືດ ແລະ ສ້າງຕາໜ່າງປ້ອງກັນພືດຂັ້ນບ້ານ.
37. ໂຄງການປັບປຸງດ່ານປ້ອງກັນພືດທົ່ວປະເທດ.

➤ ແຜນດຳເນີນງານຄົ້ນຄວ້າດ້ານການປູກຝັງ

38. ໂຄງການຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍໂຄງປະກອບຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ລາຄາຜົນຜະລິດກະສິກຳ ທີ່ເປັນ ບຸລິມະສິດ.
39. ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ.
40. ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າການຫັນເປັນທັນສະໄໝໃນຂົງເຂດຂະແໜງການກະສິກຳ.
41. ໂຄງການຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍດ້ານສິນເຊື້ອ ແລະ ການລົງທຶນ ສຳລັບການຜະລິດກະສິກຳ.
42. ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຜະລິດແນວພັນເຂົ້າ.
43. ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຜະລິດແນວພັນພືດເສດຖະກິດ(ສາລີແຂງ, ມັນຕົ້ນ, ກາເຟ, ໝາກກ້ວຍ,...)
44. ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຜະລິດແນວພັນພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ.
45. ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ເຕັກນິກການຜະລິດ ແລະ ລະບົບການຜະລິດໃໝ່.
46. ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ວິທະຍາການຫຼັງການເກັບກ່ຽວໃໝ່.

➤ ແຜນດຳເນີນງານ ຜະລິດພືດເປັນສິນຄ້າ

47. ໂຄງການ ຜະລິດເຂົ້າເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກ. ୫

48. ໂຄງການ ຜະລິດພືດເສດຖະກິດ ເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກ (ກາເຟ, ສາລີແຂງ, ມັນຕົ້ນ, ໝາກກ້ວຍ,...)
49. ໂຄງການ ສົ່ງເສີມການພັດທະນາກຸ່ມການຜະລິດ ແລະ ສະຫະກອນ.
50. ໂຄງການ ສົ່ງເສີມພັດທະນາທຸລະກິດກະສິກໍາ.
51. ໂຄງການ ພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ.
52. ໂຄງການ ສົ່ງເສີມການຫັນເປັນທັນສະໄໝ.

➤ ແຜນດໍາເນີນງານປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາບຸກຄະລາກອນດ້ານການປຸກຝັງ, ປ້ອງກັນ-ກັກກັນພືດ, ບຸກຄະລາກອນດ້ານການວິໄຈ

53. ໂຄງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ພະນັກງານວິຊາການສະເພາະດ້ານ (ແມງໄມ້, ພະຍາດພືດ, ນັກວິໄຈໃນຫ້ອງທົດລອງ, ຊ່ຽວຊານສະເພາະພືດ, ປະສົມພັນພືດ).
54. ໂຄງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານກັກກັນພືດ ປະຈຳດ່ານສາກົນທົ່ວປະເທດ.
55. ໂຄງການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍລິການຂອງພະນັກງານຂອງຂະແໜງການຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ.
56. ໂຄງການພັດທະນາສີມືແຮງງານດ້ານກະສິກໍາ.
57. ໂຄງການ ຄຸ້ມຄອງແຮງງານກະສິກໍາ ພາກສະໜາມ.
58. ໂຄງການຕົວແບບຫຼຸດຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ໂດຍການໃຊ້ກິນຈັກທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບການຜະລິດຕິດພັນກັບການພັດທະນາຊຸມນະບົດແບບໃໝ່.